Ն 371 — 1886 ՕԳՈՍՏՈՍ 22 ՇԱԲԱԹ — 1303 ԶԻԼՀԻՃՃԻ 4 — ԻԹԻՆՃԻ ՄԻՆԻ

40 ԿԱՐԱ

ՁԵՐԻՏԵԻ ՇԱՐԳԻՅԵ

40 ԿԱՐԱ

ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԵ ՄԻԼԻՍԵ ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԵ ՍԱՐԱՖԻՅԵ ՎԷ ԻԼՄԻՅԵ

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՆԸԹԼԱՐԸ

	12 ամսէ	6 ամսէ	3 ամսէ
ՍԹԱՄՊՈԼ	200 ղրշ.	105 ղրշ.	55 ղրշ.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	—

Մէճիտիյէ 20 ղրուշան

Գ ԳԻՆԸԹԼԱՐԸ

Վէ ՃԻՆՄԻ սահիպէ ղրշ. 8
. . . . » 5
յայտ. տաբր պէնտլէր
Ալ օլունճագ վէ տէրճ
ագ իտատ օլունմայա.

Իսարէխանէսի, Սթամպօլտա Գազը Ալի ճատտէսինտէ նումէրո 20 ՃԻվէլէկեան մաթպասընտա տըր։ Գեանֆիֆի մէվատտ հադգրնտա կազէթանըն սահիպ վէ մէսուլ. ՑԻԳԻՐԱՆ ՃԻՎԱԼԻԷԵՍՆԱ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻԿԻ ՀԱՎ ԱՏԻՍ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Էվվէլճէ եազարղրմզ վէճհլէ, Պուլկարիսթան բրէնսի՝ Ֆիլիպէյէ միւսասէլէթ իթմիշ, վէ օրատան Սօֆիայա միւթէվէճճիհէն հարէ. քէթ իթմէք իւզրէ օլուշ, հարէ. քէթինաէն էվվէլ Սօֆիայա պիր գարմագամ կէօնտէրմիշ տիր։

Բիվայէթէ կէօրէ, գարմագամը մուսամիւլհէ Սօֆիատա բէք չօգ հիւրմէթ օլունմուշ, վէ հաթթա մուսամիւլհին իսթիգպալինէ պիր պանտօ մուզիգա տախ չզգարբլմշ տիր։

Բիվայէթէ կէօրէ, Պուլկարիսթան բրէնսինին Սօֆիայա միւսասէլէթինի միւթէգրզպ, Ազրօ Սահակ էֆէնտի վէ Մահմատ բայա հաղարաթը ի. լէ Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի թարաֆընտան էվվէլճէ թանին օլունան գօմիսէրլեր երնէ վաղիֆէի մէմուրէլերինի իճրայ տէկամ իլէ Բուսլէի Շարգի Նիզամնամէի էսասինին միւզաքէրաթընա պայլայտագլար իմիշ։

Պուլկարիսթան գօմիսէրլիկի պաշ քիթապէթինէ պուլընան վէ թարբէն Ցէրսատէթէ կէլէն Բէյիտ պէյ տախ ալտրը էմր մուճիպինճէ էվվէլքի կիւն Սօֆիայա ազիմէթ էյլէմիշ տիր։

* * *

Թարէյին ալտրը մալիւմաթա կէօրէ, խարիճիյէ նազրը սապզ Մ. Զանօֆ՝ բրէնսին Սօֆիատան չըգարբլմաք ֆէսատընա մէտխալի պուլունմաքընան տոյալը բրէնսին էմրի իւզերինէ թահքը թէվզիֆէ ալընմըշ տըր։

Բէնալիգ Մ. Զանգօֆըն ֆէսատա էյթիբաք իթիկի իսպաթ օլընաբ. ղընան, իտարէի էօրֆիյէ իյճա. պընճա գուրբունա տիզիլմէսինէ գա. բար վէրիլմիշ տիր։

Հալ պու. թի պու կիւնքի Թէյէկ. րաֆյար՝ պու մալիւմաթը թաստիգ իթմէյիզ, հատիսէյէ զիմէտխալ օ. լանլարը թախլիյէի սէպկինի խա. պէր վէրտիքլերի կիպի, Զանօֆըն Թէվզիֆինէ տաբր տէ հիշ պիր մա. լիւմաթ վէրմէմէքտէտիրլէր։

* * *

Բիվայէթէ կէօրէ, բրէնս Պիզմարգ Ֆրէնձէնսպատտա Բուսիա խարիճիյէ նազրը Մ. տը կիէրս իլէ վուգու պուլան միւլագաթը էսնասընտա բրբրէնս Ալէքսանտրըն Պուլկարիսթանա ատտէթինէ Մ. տը կիէրսի իրզա էյլէմիշ, վէ կալիպա Ինկիլթէրա, Ա. լէմանիա վէ Ավսթրիա պէյնինտէ պու պապտէ իթիլաֆը թամմ պու. լունմըշընը պիլտիրմիշ տիր։

* * *

Գէկկրատտան եազըլարընա կէօրէ, բրէնսին Պուլկարիսթանա ատտէին. աէն տօյալը Սըրպիսթան գրաը՝ սուրէթը մախսուսէտ պէյանը մէմ. նունիյէթ էյլէմիշ տիր։ Գրալը միւ. չարէյէց՝ պիր միւլագաթընտա բբ. բէնսի ուլուվվը ճէնապը իշին սէվէ. բիմ։ Ավսթրինի էսպապը սիրասիրէ. աէն տօյալը արզու իտէր իտիմ։ Բրէնս ավսթրէթ էյլէտիկինտէն, գաբլըճայա կիտէպիրիմ։ Բրէնսին ավսթրէթի Պալգան չէպիհճէզիրէսինտէ սուլհ ու ասայիշի մուհաֆիզ իթմիշ օլաճագ տըր։ Պէն վէ Թէպատմ՝ սուլհրն տէվամընը արզու էյլէտիկիմիզտէն, բրէնսին մուզաֆֆէրէն Սօֆիայա ատուխուլինի Թէմենի իտէրիզ։ Բբ. բէնսի տիվէլը մուազզամ ֆէտա իթմէք իսթէմիշէր, իսկ, պու մէս. ելէքլերինէ ագլըմ էրմէյօր՝ տէմիշ տիր։

* * *

Կէչէն սալը կիւնքի Թարիխլէ է. տիրնէտէն պէր վէճհը եազըլմըշ տըր։

«Շարգի Բումէլի իլէ Էյտիրնէ վի. լայէթ պէյնինտէ էյան չրմէնտրֆէր իշլէմէմէքտէ տիր։ Բիվայէթէ կէօ. բէ, Էյտիրնէ հիւքիւմէթի՝ խաթթըն քիւչատը իշին Շարգի Բումէլի հիւ. քիւմէթի իլէ միւզաքէրէ իթմէք. տէ օլուշ, իքի իւչ կիւնէ գատար իսթիլաֆա պայլանըլճաղը իւմիտ օլընը յօր։ Գունունլա պէրապէր պիր խալը եօլճրլար՝ արապա իլէ Շար. գի Բումէլիյէ կիտիպ կէլմէքտէ տիր. լէր։ Էվվօրա կազէթալարընընն պիր չօգ մուխպիրլէրի՝ Պուլկարիսթանա միւթէվէճճիհէն պու կիւնլէրտէ չէհ. բիմիզտէն միւրուր էյլէտիլէր։»

* * *

Բէթէրսպուրկտան չէքիլէն սան թէլէկրաֆա կէօրէ, Բուս կազէ. թալարը՝ Պուլկարիսթանտա մուհա. բէպէի տախիլինին գարիպիլ վու. գու օլտըղընը միւթէֆիգէն պէ. յան իտէյօրլար։ Պուլկարիսթանտա ասայիշ ու ինթիզամ մուխթէլ օլ. տըղը թագտիրտե Բուսիա՝ իատէի ասայիշ իչիւն թէչէպպիւսաթը լա. զըմէտ պուլունճագ իմիշ։ Պու խուսուս՝ Բուսիա խարիճիյէ նազրը Մ. Կիէրսին ախիրէն վուգու պուլան պէյանամէնա մուվաֆֆէգ իմիշ։

* * *

Լէմպէրկ կազէթալարընտան պի. րինին ակսանրնա կէօրէ, բրէնս Ա. լէքսանտրըն Պուլկարիսթանա ավ. տէթի իչիւն իգթիզա իտէն ագչէ՝ Բուլգարիա գալը թարաֆընտան բբ. բէնը միւչարէյլէհէ իրսալ օլընմըշ տըր։

* * *

Բուս ասաքիրինին պիրինճի գա. ֆիլէսի՝ Պուլկարիսթանա միւթէվէճ. ճիհէն կակարին նամ գումբանեանընն նագլիյէ վաբօրլարը իլէ Թունա նէհ. բինտէն եօգաբը չզգմագտա օլտըղը բիվայէթ օլընմըշ իսէ տէ, իչպու բիվայէթ թէհագգուգ իթմէմիշ տիր։ Մամաֆիհի Բուսիանընն Գարա. տէնիզ վէ Թունատա պուլընան ա. քէրի լիմանլարընտա թէտարիքաթ կէօրիւլմէքտէ օլտըղը բիվայէթ օլը. նըյօր։ Բուսիա գումբանեասընա՝ Օ. տէսատա պազը վաբօրլար պուլըն. ադրմասը էմրի վէբրիտիկի սէօյլէնի. յօր։

* * *

Բուսիա խարիճիյէ նազրը Մ. տը կիէրսին՝ Ֆրանցէնսպատտան օգոստ. 26 Թարիխիյէ Բուսիանընն մէմալիքը էճնէպիյէտէ մուգիմ սիֆէրատընա Պուլկարիսթան հատիսէսի հագգընա պիր Թահրիրաթը ումումիյէ իր. սալ իթտիկինի Թէլէկրաֆ խապէր վերմիշ իտի։

Թահրիրաթը մէզքուրէտէ Բուսիա խարիճիյէ նազրը՝ Պուլկարիսթան. տա գուհուրա կէլէն վէգալի հագ. գընտա Բուս հիւքիւմէթինին էֆ. քիւրը ու մէնվիյաթընը արզ ու իյ. զահ իտէրէք, բրէնս Ալէքսանտրընն Թէրքը հիւքիւմէթի՝ Բուս տիրլո. մասիսընընն ասլա Թագտիր ու Թահ. սին իտէմէյէճէկի ահվալ վէ սու. րէթաէ վուգուա կէլտիկինի պիլպէ. յան տէմիշ տիր քի, «Պուլկար էհա. լիսի՝ բրէնս Ալէքսանտրընն ազլ ու խալինէ գարար վերմէսիյէ, չիւ. հէսիզ պիր հրսսը Թապիրէ ինգբ. յատ ու իթաաթ իթմիշ տիր։ պու սուրէթլէ էհալիի մէրգուումէ՝ պիր Թագըմ մէչագգաթը վէ մէնֆաա. թը չախսիյէտէն արի վէ պէրի ֆէ. տաքտարըգլարընա քէսպը իսթիգլալ իտէն վէ Բուս միլլէթի իլէ հէմճընս պուլընան Պուլկար գավմընընն Բուս միլլէթի իլէ իթթիֆագը տէրուռնիսի. նի պիր վագթտան պէրու իխլալ իթ. մէքտէ օլան մանիայը պէրթարաֆ իթմիշ տիր։ լաքին օգոստ. 9/21 հա. տիսէսինին սէպպիյէթ վէրտիկի եանընչ անլայըշլարը պիր իսթիղրա. պը խալիսանէ իլէ միչահէտ էյլէ. տիկիմիզ էսնատէ պիլէ, Բուսիանընն Պուլկարիսթանտա մուգիմ մէմուր. լարընա էմրլէր վերբէրք, Բուս գա. պինէթօսընընն Թավր ու հարքէ. թի իւզերինէ հիչ պիր չիւպհէ վէր. տիրմէմէք իւզրէ, իճրան նուֆուզ իլէ Պուլկարիսթան հատիսէսինի տէֆ ու մահվ իթմէյէրինի թէնպիհ իթ. մէյէ միւսարաաթ իթմիշիմ տիր։

«Պուլկար գավմը՝ օգոստ. 9/21տէ իթթիխազ էյլէտիկի Թավր ու հա. րէքէթիլէ, քէնտի գուրթարընընը. ը հագգընտա Թէվէճճիհ վէ մու. հապպ. թի օլտըղընը իսպաթ իթ. միշ տիր։ լաքին գավմը մէզքուր՝ էմրիմիզէ Թէվֆիզը հարէքէթլէ. հիւքիւմէթը մուվագգաթէյի Թարա ու Թէպիտ իտէրէք վէ բբէնս Ալէք. սանտրը կէրի չաղրարագ, Բուսիայա քէմալը ուպուտիյէթի պուլընընը. ը ըզհար իթմիշ, վէ Բուսիա իլէ Պուլկարիսթանը եէքտիկէրէ բապթ իտէն պաղը չէօզիլմէզ պիր հալէ գօյմուշ, վէ բէք զիյատէ սաաղգ վէ միւսթագիմ իլ ալթվար օլտըղընը կէօսթէրմիշ, վէ Բուսիանընն էյան ի. տարէ օլընտըղը վէ տայմա տա ի. տարէ օլընճաղը գավատը հիւ. քիւմէթը մութլագայա, վէ գավա. տը ինթիգամ ու մէթանէթէ բիայէ. թը ազիմէսի օլտըղընը իպրազ էյլէ. միշ տիր։

«Պուլկարիսթանտա զուհուրա կէ. լէն վէ զահիրէն եէքտիկէրէ մու. խալիֆ վէ միւթէնազուգ կէօրիւնէն վուգուամալարը իյզահաթը իշթէ պունտան իպարէթ տիր։»

Պունտան մատտա Մ. տը կիէրս տէմիշ տիր քի, բրէնս Պիզմարգ իլէ վագը օլանաճագ միւլագաթընտա, ճէ. բէյանը վուգուաթը միշարէյէյհ տիրլօմաթա տա այնը սուրէթտէ իյզահ իտէճէք, վէ տօսթը օլան պու տիրլօմաթըն տիրայէթ ու ֆէյթա. նէթը միսէլլէմէսինտէն իրթիտակի վէճհէ, միշարէյէց Ալէքսան պայ վէքիլի՝ սուլհ ու սայլահընը մու. հաֆազասը վէ գավատը հիւքիւ. մէթը մութլագանընն պագա վէ միւ. տաֆէսսը իչիւն պու տէֆա Բուսի. անընն Պուլկարիսթանտա իճրա էյլէ. տիկի եէնի ֆէտաքեարլըգլարը թագտիր իտէճէք։ վէ Պուլկարիս. թան իչէրիսինին գաֆէէրէ թէսվիյէսի իչիւն նէտայիհը տիրայէթմէնտան վէ նուսրէթը մէթանէթքեարանէ. սիյլէ Բուս գապինէթասընա մուա. վէնէթ էյլէյէճէք տիր։ գիրա մէտա. լիհը Շարգիյէնին թէսվիյէսի միւսա. լէմէթ քեարանէսի՝ Պուլկարիսթան մէսալիհինին թէսվիյէսինէ մէնութ վէ միւթէվագգըֆ տըր։

Մ. տը կիէրս իլավէի մէգալ իտէ. րէք տիրօր քի «Պուլկար գավմընընն՝ ագլը պաշընտա օլմատըզը պիր զէման իճրա իթտիկի վէ սօնրա նուֆուզ ու թէէսիրիմիզ սայէսինտէ թահհիկ էյլէտիկի պիր խաթ՝ պիր սու. ըէթը մէշրուէ վէ նիղամիյէ վէ գաթիյէտ թէսվիյէ օլունմագ լազըմ կէլմէ՞զ մի։ Հաթթա չունը տախի իւմիտ իտէրիմ քի, խասսիլը ալիյէ սահիպի «յուուզը պիրճէ հա. գիգաթէն մուսատագ օլան, վէ լա. քին պազը նուֆուզ ու թէէսիրլէրէ օլունճագ օլուպ, ահվալը հազիգ. յէյի էյճէ ֆարգ ու թէմիզիզ իթ. մէսինտէն նաչի օ նուֆուզ ու թէէ. սիրլէրէ սուրէթը քիֆայէտ մու. գավէմէթ իտէմէյէն բրէնս պիլէ՝ հիչ պիր Թարաֆտան մէճպուր իւ. տիլմէքտիզին խօտ պէ խօտ քէնտի. էյը մուխթարըյլա եէնինտէն թէրքը հիւքիւմէթ իտէճէք տիր։ միւչարէ. յէյհին պիրինճի թէրքը հիւքիւմէ. թի էօյլէ ահվալ որրասընտա վուգու պուլմըշ տըր քի։ էն էվվէլ պիզ՝ ահ. վալը մէզքուրէյէ թէէսսիֆ իթմի. չիզ, վէ եալընըզ պիզ ահվալը մէզ. քուրէյնին էօնինին ալմըշըզ տըր։

«Բրէնս եէնինտէն թէրքը հիւքիւ. մէթ իթտիկի Թագտիրտե պիզ՝տի. վէլը միւթէհապէ իլէ միւթէֆիգ. գէն։ Շարգտա եէքտիկէրէ մուղա. յիր օլան մէնֆաիի պիր սուրէթը ատիլանէտե եէնիտէն Թահքը միւ. վազեեէյէ գօյմադա։ վէ Բուսիանընն Պուլկարիսթանտաքի հուզուզընը հէր նէվի եէնի հատիսէտէն մուհա. ֆաղա էյլէմէկէ միւգթէտիր օլա. ճաղըզ տըր։

«Իչպու սուրէթը թէսվիյէ՝ էվրօ. բանընն սուլհ ու ասայիշինէ եէնիտէն պիր էսասը գավիյէ վերբէճէք։ վէ պիզի տիւվէլը միւթէճավիրէյէ վէ ա. լեուսուսմ էվրօբա տէվլէթլէրինէ բապթ իտէն մուհապպէթ վէ մու. խատէնէթին մավազալէյհի օլան թէ. էմինաթը տախի թահքիմ ու թագ. վիյէ էյլէյէճէք տիր։»

* * *

ԲՐԷՆՍԻՆ ԻՍԹԻՖԱՆԱՄԷՍԻ

Էրտուլ Բոդ՝ բրէնս Ալէքսանտ. ըէն պիր իսթիֆանամէ իմզալամըշ օլտըղը հագգընտաքի հավատիսի թէզքիպ էյլէմիշ տիր։ կազէթաի մէզքուրէն պէյանընա կէօրէ, ֆէ. սատ կէճէսի բրէնսին օտասընա կի. բէն զապթան՝ բէք սէրհոշ օ. լուշ, սալանմագտա վէ ըէվօլվէր պուլընան էլլերի տիթրէմէքտէ ի. տի։ Մէրգուուման հիչ պիր իսթիֆա. նամէ հազրբլամըշ օլմալը, եալընըզ բրէնսի ըէվօլվէր իլէ թէէսիտ իտէ. բէք իսթիֆանամէսինի եազմասընը թէքլիֆ իթմիշէր տիր։ Բրէնս իսէ «գուրշունտան գօրգմատընը պի. լիրսինիդ» տէյի ճէվապ վերմիշ տիր։

Պունընն իւզերինէ մէրգուման զա. պթանտան պիրի՝ միւսաֆիր օտա. սընտա զիյարէթճիլէրին իմզալարընը գօտուգլարը տէֆթէրտէն պիր եազ. բաղ եըրթը, իսթիֆանամէյի եազ. մայա պաշլամըշ իսէ տէ, էլլերի օ. տէրէճէտտ տիթրէմէքտէ իսիշ քի, եազբլար պիրիպիրինէ գարըշարագ օգունմագ պիր հալէ կէմիշ տիր։

Մէրգումա զապիթ՝ իշպու քեազը. տը բրէնսէ թագտիմ իթտիքտէ, բբ. էնս քեազընը եէրէ աթմըշ, վէ եազբանէսինէ կէչէրէք Պուլկարճա շու սաթրբլարը եազմըշ տըր։

«Ճէնապը Հաագ Պուլկարիսթանը մուհաֆազա էյլէյէ։»

ԱԼԷՔՕԱՆՏՐ

ՄԸՍԸՐ

Վատի Հալֆատան Գահիրէյէ վիւ. բուա իտէն սօն խապէրլէրէ կէօրէ, Տօնկօլանընն չըմա ճիհէթինտէ Մը. սըր հիւքիւմէթինէ տօսթ օլան Գա. պապպէլ գապիլէսի իլէ Տերվիշէր պէյնինտէ օգոստ. 12ՆՃի կիւնիւ պիր մուհարեպէ վուգու պուլըպ, Տէր. վիշլեր մաղլուպ օլմուշլար տըր։

Սուլտանտա պուլընան ճաուսլա. ըընն պէյանընա կէօրէ, տէրվիշլերին թահքը գօմանտասընտա պուլընան չէթէլլեր՝ քեամիլեն խսեան իթմիշլեր տիր։

* * *

Գահիրէտէն իչար օլունտըղընա կէօրէ, Ինկիլիզ էրքեանը հարպը՝ Եօգարըքի Մըսըրը ճէնուպ ճիհէ. թինտէ պիր չըմնտըֆէր ինչաը ի. չիւն եազընտա պիր գաչպին տէմիր չուպուգ թալ իտէճէք տիր։ Վատի Հալֆա՝ 200 քիլօմէթրօ գատար ի. լերիլէմիշ օլան տաքէր ֆըրգալարը. ընն պուլունտըգլարը նօգթայա չը. մէնտրֆէր իլէ բապթ օլունճագ տըր։

* * *

Իսքէնտերիյէ տէքի Ֆոգ ո՛Ալէսանդրէ կազէթասընընն պէյանընա կէօրէ, Ղազի Ահմէտ Մուխթար բայա հագ. ըէթլէրի՝ բօլիմիգա մէմուրիյէթինճէ պու արա վագը օլան Թաթիլ վազթինէն պիլիսթիֆատ, բրիա. զիյաթա (մաթէմաթիգ) տաբր պիր էսէրը նէֆիս զալէմէ այմաղա պաշ. լամըշ օլմաղլա, լիմանը Թիւրքիտէ իլմը մէզքիւրէ տաբր պէօյլէ պիր է. սէրը ալիւյալ հէնուզ սահէի զուհու. բա կէլմէմիշ տիր։

* * *

Շէհրիմիզ Ֆրանսա սէֆիրի գօնթ ը Մ՝օնթէպելլ՝պու հաֆթա զար. ֆընտա Սաարլաամ վէ Խարիճիյէ նազրը բայալար հազարաթը իլէ բէք չօգ միւլագաթտա պուլունմըշ տըր։ Մեզքիւր միւլագաթլար՝ հագ. գընտա պազը մէհաֆիլաէ միւթա. լէաթը միւխթէլիֆէ պէյան օլուն. մագտա տըր։

—

Շէհրիմիզ վիւբուա իտէն խու. սուսի Թէլէկրաֆլարա կէօրէ, Ալէ. մանիա հիւքիւմէթի՝ քեմալը կէրմի իլէ պազը կէօնա Թէտարիքաթը հարպիյէյէ պաշլամըշ տըր։ Ալէմա. նիա խարիճիյէ նէզարէթինին բէսմի կազէթասընը՝ իշպու Թէտարիքա. թըն Ֆրանսա Թարաֆընտան սախ. բէն վուգու պուլան վէ բէք տէ խայրխահանէ օլայան Թավր ու հարքէքէթ վէ Բուսիայա Թէգար. բուպ իթմէք Թաստվիրաթընա պիր մուգապէլէ օլտըղընը պէյան իտէյօրլար։ Ֆրանսանընն մէզքիւր Թաստվիրը՝ բէք զիյատէ իլէրիլէ. միշ օլտըղը զանն օլընը յօր։

—

Իթալիանընն Պահրը Սէֆիտ տօ. նանմասընընն պիրինճի գրսմը անգա. րիպ իզմիրէ միւվասէլէթ իտէճէք. միշ։

—

Սուտուր իտէն իրատէի Սէնիյէ մուճիպինճէ, Սէյանիք վէ ճիվա. բընտա պուլընտրբլաճագ օլան իքի գօլ օրտուսա մէմուրէն ֆէրիգան. տան Հասան խայրի, Ալի, Նէչէթ վէ Օսման բայալար հազարաթը իլէ, միրիվա Հաճի Օսման, Ճէվատ վէ Արիֆ բայալար՝ պու քէրրէ Սէլանի. կէ միւվասէլէթ իթմիշլեր տիր։

—

Թարաֆը սաթանաթը Սէնիյէտէն Ալէքսան Գրիւբ ֆապրիգասընա սը. բարը պուլրրմրզ օլան էտէվաթը հարպիյէ ճիւմլէսինտէն օլմագ իւզ. բէ, պու քէրրէ տախի պիր վաբօր իլէ 91 գրթա օվա վէ պիր գրթա պէօյիւք սահիլ թօբու վիւրուտ ի. տուպ, Թօբխանէ Թալիմխանէսինէ չըգարբլմագտա տըր։

—

Կէչէն բաղար էրթէսի կիւնիւ վիեննա գուրպինտէ իւքի չըմէնտ. ֆէր գաթարը պէյնինտէ պիր միւ. սատէմէ վուգու պուլուպ, 7 քիչի Թէլէֆ վէ 22 քիչի մէճբուհ օլմուշ տըր։

* * *

Ալտըղըմզ մալիւմաթը ախիրէյէ կէօրէ, ճիւլուսը Հիմայուն կէճէ. սի էրմէնի Բաթրիգխանէսինին գա. բու քեահեատը Ֆրէնկան Աբրա. համ էֆէնտինին Օրթաքէօյտե քեա. ին խանէսի տախի բէք կիւզել պիր սուրէթտէ թէգերին ու թէնվիր օ. լընը պ, «Բատիչահրմ չօգ եաշա» ի. պարէի ճէլիլէսինի հավի պէօյուք պիր լէվհանընն էնվաի բէնգլէր իլէ թէնվիրի՝ բէք խօշ պիր մէնզարէ իրատ իթմիշ տիր։ Միւթէպէքան. տան բէք չօգ զէվամ խանէի մէզգիրէ կիտիպ, քէնտիլէրինէ տոն. տուրմալար վէ չէրպէթլէր իքրամ օլընմըշ, վէ պիր թագըմ մէքթէպ չակիրտանը՝ խօշ ավազ իլէ մէտաիրը Սէնիյէի միւպէյլին Թիւրքէ նազ. մէյէր օգումուշլար տըր։

Տիւնքի Աէ՛ռ-նէ՝ նէչրը հավատիս խուսուսընտա պիրինճիլիք իտատա. սարլար պիր Թաքթաֆիւրուշրգ ի. տէրէք։ Սիմոդոլա աթֆ իթտիկի պիր խաթայա քէնտիսի տախի տիւ. չար օլմուշ տըր։ Շէօյլէ քի Սիմ. դոլ կազէթասը՝ Պաթում մէսէլէսի. նէ տաբր Բուսիա խարիճիյէ նազրը Մ. տը կիէրսին Ինկիլթէրրա հիւ. քիւմէթինէ վէրտիկի ճէվապնամէյի Ցէրսատէթէ կազէթասընը միյանընա. ընտա էն էվվէլ բէնտիսի տէրճ ու նէչրը իթտիկինէ տաբր էվվէլքի կիւն. քի Սիմոդոլ պիր ֆգրա եազմըշ օլ. մաղլա, տիւնքի Աէ՛ռ-նէ՝ էվրագը մէզքիւրէրի պուրատա հէնուզ հիչ պիր կազէթա նէչրը իթմէմիշ իքէն քէնտի. սի ճ կիւն էվվէլ եանի օգոստ. 15/27-տէ տէրճ իթմիշ օլտըղընը պիլպէյան, Սիմոդոլը խաթասընը վէ եաքսա եաղանընը թահհիճ իթտիկի սրրատա, պիղիմ տէ օ կիւնիւ այնը էվրագը նէչրը իթտիկիմիզի ասլա զիքր իթ. մէյէրէք, օ չէրեֆի եալընը քէն. տիյէ հասը իթմէսիյէ քէնտիսի տախի խաթա իթմիշ վէ եաքսա դասպը հագգ էյլէմիշ սայլըը։

Վագրա պիզ էվրագը մէզքիւրէ. նին այնընը տէրճ իթմէմիշ իսէ տէ, մէսէլէնին պիզէ պէօյուք էճէմմի. յէթի օլմամասընա մէպնի։ օ կիւն. քի նիհսխէմիզտէ եալընը միւքէմմէլ պիր խիւլասասընը վերէրէք վագ. թըյյա օգուսանլարրմզը խօշնուտ իթմիշ օլտըղըմզդան, Աէ՛ռ-նէյին՝ պիրինճիլիք իտատասընա մէպնի գալգրպ պու պապտէ ալէմը մաթ. պուաթտա թաքթաֆիւրուշրգ իթ. մէսի նապէճա օլտըղընը պէյան ի. տէրիզ։

(ՏԱԽԻԼԻՃԷ հավատիսը իչիւն սօն սահիֆէյէ միւրաճաաթ օլընա)

ԹԻԼԷԿՐԱՖ

Եէնի Զաղրա 1 սեպտ.

Պալգանլար արասընտան 12 սաաթ սէյահաթ իթտիքտէն սօնդրա, չիմ. տի եէնի Զաղրայա միւվասէլէթ էյ. լէտիք։ Ֆիլիպէտէն կէլէն պիր հե. յէթր մէպուսէ՝ Պալգան տաղլարը. նընն էթէյինտէ բբէնս Ալէքսանտրա պէքլիմէքտէ իտի։ Շարգի Բումէլի էհալիսինին գապուլիյէթի՝ Պուլկար էհալիսինին գապուլիյէթինէ միւչա. պէհէթ իթմէքտէ տիր։

Մ. Սթամպուլօֆ՝ օգոստ. 21 իս. թիլալը ֆարլէրինտէն հէր քիմ աֆվ իսթիրհամ էյլէր իսէ, բբէնս Ալէք. սանտրընն անլէրէ աֆվ ումումի ի. լան իթմէկէ գարար վերմիշ օլտու. ղընը պիտիրմէկէ մէմուր օլմուչրը։ Պու կիւն էօյլէնտէն սօնրա, Թրէնը մախսուսլա Ֆիլիպէյէ ագիմէթ օլու. նուրը։

ԱԶԳԱՑԻՆ

Բաղար էրթէսի կիւնիւ Խրիմեան Ղ. ԵՆ. Տ. Մկրտիչ Սրբազան՝ Ս. Փրբ. կիչ խասթախանէսինտէ կիւլպէնկ. եան միւթէվէֆա Սերովբէ էֆէն. տինին մախտումլարը հազրը օլարգ. լարը հալտ, միւթէվէֆի մուսամ. լեյհին մէզարը իւզերինտէ իսթիրա. հաթը բուհը իչիւն տուալար օգու. մուշ տըր։

—

Բաթրիգ վէքիլի Բուսճուգլեան Դեր. Տ. Գէորգ վարդապետ՝ տիւն Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի թարաֆընտան միւթէվէֆա հրու. ֆաթ տէօքմէճիսի Ասլանեան Տիգ. բան աղանին վերասէթի մէսէլէսինէ տաբր Շէյխ իսլամ էֆէնտի հազ. ըէթլէրինէ պիր թագրիր կէօթիւբ. միւշ, վէ պու պապտէ իճապը իճրա օլընճաղընա տաբր վատ ալմըշըը։

Տէր,

Ցառաջիկայ կիւրակէ, օգոստ. 24 Ամեն. Տ. Խրիմեան Սրբազան Հայ. րիկ, ըստ խնդրանաց բարեպաշտ Ազգայնոց յատուկ պատարագ պի. տի մատուցանէ Թաղիս Ս. Յովհ. Ոսկը. եկեղեցւոյն մէջ ի հոգեւոր մխիթարութիւն Ժողովրդեան և ի յիշատակ ննջեցեալց։

Կը խնդրուի Զերդ Մեծապատ. ուութենէն որ բարեհաճիք զայս Ձեր պատուական օրութերքի մէջ հրա. տարակել՝ ի գիտութիւն բարեպաշտ Ժողովրդեան։

Կանխաւ մատուցանելով մեր շնոր. հակալեաց ջերմ հաւատիքն։

Ծառայ յարգանօք
ի դիմաց Թաղ. խորհրդոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Ա. Յովսէփեան Ա. Ս. Աղասեան
24 օգոստոս 1886
Դարակեօմրիւկ

ՍՕՆ ԲՕՍԹՈՆ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

—

ԲՐԷՆՍ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԸՆ ԱՎՏԷԹԻ

Տիւնքի բօսթա իւլէ կէլէն Էվրօբա կազէթաներնտա, բրէնս Ալէքսանտրն Լէմպէրկէն Պուգրէշ թարիգիւլէ Պուլկարիսթանա ավտէթի հագդընտա պազը Բա[illegible]թի կէօրիւմիչ օլմազա, թանգ[illegible]ը մէզգիւրէ պէր վէճճը աթի նագ[illegible]ռէրճ օլունուր։

Ալեքս. օգոստոսը 29ընճը կէչէն բազար կիւնիւ բրէնս Ալէքսանտրը իսթիգպալ իթմէգ իւզրէ Պուգրէշէ տէմիր եօլ սթասիօնընդն բրիթը իւզերինէ քիւլիէթլի պիր գալապալըգ երզրլրպ, Բուլղարիա բէիսը վիւքէլասը Մ. Ժ. Պրաթիանօ իւլէ պազը բէնիգրէր, վէ գրալն եավերը հարպը ժէնէրալ Դրէձէանօ վէ Բուլղարիանդն Սոֆիա բօլիթիգա մէմուրը Մ. Պէլտիման վէ Ինկիլթերրա եէչիսի Սըր Ուիլեամ Ուայթ վէ մասլահաթկիւզարը Սըր Քէնէտի տախի մէզգիւր բրիսբա կիթմիշլէր տիր։

Պուլկարիսթան բրէնսի իւլէ մայէթինի գապուլ իթմէգ իչիւն թէլէկրաֆխանէ գուրպինէ պիր սալն հազրլանմըշ, վէ պիր ժանտարմա միֆրէզէսի՝ տէմիր եօլընտան մէզգիւր սալնա գատար սաֆպէսթէի սէլամ տուրմուշ տըր։

Պուգրէշ կազէթաճըլարը տախի բրէնսին իսթիգպալի իչիւն սթասիօնա կիթմիշլէր տիր։

Բրէնսին բաքիպ օլորզը գաթար սաաթ 9ը 13 կէչէրէք միւրուտ իտէճէք իտի իսէ տէ։ 20 տագիգէ կէչիքճէկինէ տակր թէլէկրաֆ կէլմիշ տիր։ Պու պօշ վագզթտա Բուլղարիա միւքէլասըյլա ինկիլթէրրա սէֆիր վէ մասլահաթկիւզարը սթասիոնա իհրան միւքեալեմա պաշլալըգ, Պուլկարիսթանդն Պուգրէշ բօլիթիգա մէմուրը սաաղդ վէ Սոֆիատա խարիճիյէ Նազըրը լահրդ Մ. Նաչէվիչ բրնթրմ իւզերինէ Մ. Պրաթիանօ իւլէ ուզուն պիր միւգաթ իհրա իթտիքտէն սոնդրա, Սըր Ուիլեամ Ուայթ իւլէ տախի միւքեալեմէ իթմիշ տիր։

Սթասիօնտա պէքլէյէն պիլճիւմէ Բուլղարիա միւքէլասը՝ Պուլկարիսթանդն Սէնթ—Ալէքսանտր Նիչանընդն կրան գօրտոն ըրիպէսինի համիլ պուլունմագտա իմիշլէր։

Սաաթ 9 պուչուգտա բրէնսին թրբէնի կէլմէքտէ օլորզը խապէր վերիլմիշ վէ 9 պուչուղը 3 տագիգէ կէչէրէք գաթար՝ սթասիօնա տուխուլ իթմիշ տիր։ Մէզգիւր գաթարտան բրէնս Ալէքսանտր, պէօյիւք պիրատէրի բրէնս Լուի տը Պաթէնպէրկ, քիչիւք պիրատէրի բրէնս Ֆրանսուա Ժոզէֆ տը Պաթէնպէրկ, Պուլկարիսթան բրէնսինին գօնագ միւրիրի Պարօն Ռիմտէզէ, բրէնսին բահիրզը մախսուսը Մ. Գօխ, վէ Բուլղարիա տէմիր եօլլար միւտիրը ումումիսի Մ. Ժ. Գանթաքիւզէն էնմիշլէր տիր։

Լիհալի՝ «Եաչասրն» նիրատի մէսէրբէթ իհթիվասըյլա բրէնսի գապուլ իթմիշ տիր։

Մ. Պրաթիանօ վէ բէֆիգլէրի, ինկիլթէրրա սէֆիր վէ մասլահաթկիւզարը վէ Մ. Նաչէվիչ՝ բրէնսէ բէսմը խօշամէտիլի իլգիա իթմիշլէր տիր։ Բրէնս ուզուն միւտտէթ Սըր Ուիլեամ Ուայթա սարբլեպ ըշհարը մահզուզիյէթ էյլէմիշ տիր։ Թրէն սթասիօնդն թա օրթասընա տուրմուշ օլմազա, ալայ՝ օրտան սալնա ադիմէթ իթմիշ, վէ սալնտան իչէրի կիրիլմէկի էնտատ, Մատմազել Նաչէվիչ՝ բրբէնսէ պիր չէչէք պուքէթի թագտիմ էյլէմիշ տիր։ Բրէնս՝ մէզգիւր պուքէթի գապուլ իտէրէք վէ Մատտամ Նաչէվիչ իւլէ քէրիմէսինին էլլերինի սրգարագ պէյանը թէչէքքիւր իթմիշ տիր։

Պուգրէշէ կիթմիշ օլան Պուլկար հէյէթը մէպուսէսի՝ կիզէրկեահտա բրէնսի սէլամլամըշ տըր։ Պատէհու օրֆաթը բէսմիրէյի հաղ օլան պիլճիւմէ հուզզար՝ պիրինճի սալնա տուխուլ իտուպ, պիր ազ սօնրա բրբէնս Ալէքսանտր՝ Մ. Պրաթիանօ իւլէ իքինճի սալնա չէքիլմիշ տիր։

Սթասիօ՝ընդ իւզերինէ նազըր օլան բէնչէրէլերտէն Սըր Ուայթը պէօմիւք պիր թէլալ իւլէ բրէնս Լուի տը Պաթէնպէրկէ միւքեալեմէ իթմէքտէ օլորզը կէօրիւրիւպ, Սըր Ուայթ՝ բրէնսը միւշարէլէյհէ բարմաղըյլա պիր մէքթուպ իւզերինտէ պազը ֆգրալար կէօսթէրմէքտէ պուլունմըշ տըր։ Օ սըրատա պիր թէլէկրաֆ գաստ՝ բրէնսէ պիր թէլէկրաֆ կէթիրմիշ տիր։

Սաաթ 11տէ բրէնս՝ քէնտի պիրատէրլերի իւլէ պիլճիւմէ Բուլղարիա վիւքէլասը վէ զէվաթը սարբէ բէֆգաթբյլա սալնտան չէգզպ, գաթարա զամմ իտիլմիշ օլան վէ գրալա մախսուս պուլունան վակոնա տոզրու կիտէրէք օրայա բաքիպ օլմուշ տըր։ Արգասը սըրա պիրատէրլերի բրէնս Լուի վէ բրէնս Ֆրանսուա Ժոզէֆ, վէ Պարօն Ռիտեզել վէ Մ. Գօխ տախի այնը վակոնա բաքիպ օլուպ, Պուլկար հէյէթը մէպուսէսի իսէ տիկէր պիր վակոնա ռիւքիւպ իթմիշ տիր։

Մ. Պրաթիանօ իւլէ հազրը պուլունան բէֆիգլէրի՝ բրիսբըմըն իւզերինտէ բրէնսին վակոնը էօնիւնտէ թէվգգուֆ իթմիշ օլորգտրընտան, բրէնս՝ վակոնդն բէնչէրէսինտէն Մ. Պրաթիանօյա պազը սէօգլէր սէօյլէմիշ։ Վէ պատէհու էհալինին «հուրրա» սէտալարը արասընտան Թրէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

Բրէնս Ալէքսանտր օ բազար կիւնիւ էօյլէնտէն սօնրա սաաթ 2տէ Բուլղարիա միւվասէլէթ իթմիշ տիր։ Վագզթ էս Օէնի նամ վաքօրլար՝ էհալի իւլէ տօլու օլորգլարը հալտէ բրէնսի իսթիգպալ իթմէգ իւզրէ Թունանդն եարը եօլընտա պէքլէյէմէքտէ իմիշլէր։ Բուլղարիա իսքէլէսինտէ բրէնս՝ մէսէրբէթը ֆէվգէլատէ իւլէ գապուլ օլընմըշ վէ զապթան Թարաֆընտան ալայ իւլէ սէրայա կէօթիւրիլմիշ տիր։ Բրէնս բէք միւթէէսսիր կէօրիւնիւպ, խալէճանը գալպէ միւպթէլա օլմուշ տըր։ Շէհիր՝ չէնչլիք իչինտէ օլուպ, էյալաթտէն տէ միւթէատտիտ հէյէթը մէպուսէսէր կէլմիշ իտի։

Բուլղարիանդն Սոֆիա բօլիթիգա մէմուրը Մ. Պէլտիման տախի բրէնս իւլէ պէրտպէր Բուսֆուզա կէլմիշ տիր։

Բազար երթէսի կիւնիւ սապահ սաաթ 4տէ բրէնս Ալէքսանտր՝ քէնտի վաքօրը մախսուսընա բաքիպ Բուսֆուզատան հարէքէթ իտուպ, սաաթ 8տէ Զիչթօվիչ վարիա օլմուշ, վէ օրատաքի էհալինին մէսէրբէթի Բուսֆուզատաքինի թէճավուզ էյլէմիշ տիր։ Զիչթօվինին թէքմիլ էհալիսի՝ թունա սահիլինտէքի բրիթքըմ իւլէ էթրաֆի թէբէլէր իւզերինտէ երզրլրմշլար իտի։

Էհալիի մէրգուտէ՝ բրէնսին արապասընտան հավանլարը չզգարբպ, միւշարէլէյհի քիլիսէյէ գատար քէնտիսի կէօթիւրմիշ, վէ քիլիսէտէ պիր թէչէքքիւր տուվասը գրաաթ օլընմըշ տըր։

Բրէնս Ալէքսանտր բազար երթէսի կիւնիւ ալաֆր. սաաթ 9տա Զիչթօվիտէն հարէքէթ իտուպ, ազշամ սաաթ 6տա Թրնօվայա վասլ օլմուշ տըր։

Սոֆիա հատիսէսի՝ էհալինին բրբէնս հագգընտա օլան մուհապպէթ վէ թէվէճճիւհը ազիմինի գաթ էնտէր գաթ արթըրմըշ տըր։ Եօլընտա իւզերինտէ էհալի վէ պունլարլա պէրապէր էվվիլա թասվիրլերինի համիլ օլան բարաղլար՝ բրէնսի ալգըշամըշլար տըր։ Թրնօվատան պէշ քիլօմէթրօ մէսաֆէյէ գատար երզրլրմշ խընճախընճ էհալի՝ էայա, արապա վէ պէկիրլէ օլորզը հալտէ, բրէնսին միւվասէլէթինէ պէքլէմէքտէ իտի։ Եէհրին մէտիալինտէ օ գատար գալապալըգ երզրլրմշ իտի քի, արապալար վէ բրէնսին մայէթի՝ թրնօվայա կիրէմէմիշլէր տիր։

Բրէնս՝ բէսմը խօշամէտիլի իլգիա իտէնլէրէ ճեվապէն, Թրնօվա չէհրինին՝ Մ. Սթամպուլօֆդն Թասրը ի. տարէ վէ գօմանտասընտա օլարագ էօն այագ օլուպ Սոֆիա իմթիալընա գարշը պիր հարէքէթ թէրթիպ իթմիշ օլմասընտան տօլարը պէյանը մէճմուհիյէթ իթմիշ տիր։ Բրէնս իւլէրուլէ վարարգ՝ ա, զանն իտերսին չէվգ ու մէսէրբէթ տէ արթմագտա վէ պիթիւն չէհիր չէն ու չէնչլիք իւզրէ պուլունմագտա իտի։

Տիւնքի նիսախէմիզտէ եազարզըմզ վէճճլէ։ բրէնս Ալէքսանտր՝ սաաղը կիւնիւ Թրնօվատան էյլէնա նամ մահալէ միւթէվէճճիհլէն հարէքէթ իթմիշ վէ չարչէնպիհ կիւնիւ տէ Ֆիլիպպէյէ վասլ օլմուշ տըր։

Բրէնս Ալէքսանտրն Բուսֆուզատա Պուլկարլարա խիթապէն նէշր իթտիկի պէյանամէ պէր վէճճը աթի տիր։

«Պիղ՝ Պիրինճի Ալէքսանտր՝ ճէնապը Հագգդն քէրեմ ու ինայէթի իւլէ միւլէթին արզու վէ թալէպի իւզրէ Պուլկարիսթան բրէնսի օլորզըմզդտան, պու կիւն երինէ Պուլկարիսթանա ավտէթ իթմիշ վէ զիմամը իտարէյի եէնիտէն էլէ ալմըշ օլորզըմզդը զայէթ սեվկիւլիւ էհալիմիզէ իլան իտերիզ։

«Էնանի զայպուպէթիմզտէ Մ. Սթամպուլօֆ, Մ. Սլավէիգօֆ վէ Մ. Սթրանսքիտէն միւրէթթէպ հէյէթը նիյապէթ (խնամակալութիւն) թարաֆընտան իթթիխազ օլընան պիլճիւմէ թէտապիրի թէմամբյլա թահսին վէ իլան էյլէրիզ։ Հէյէթը մէզգիւրէնին թէչքիլ էյլէտիկի հէյէթը վիւքէլալը վէ միրալայ Մութ. գուրօֆդն Պուլկար օրտուսունա պաշ գօմանտանլըզընը թաստիգ իտէրիզ։ Պու միւնասէպէթլէ էհալիյէ վէ օրտույա տախի պէյանը թէչէքքիւրը ազիմ էյլէրիզ։ զիրա պունլար՝ վաթանըմզդն պուհրանլը զէմանլարընտա, չէրեֆլի Պուլկարիսթանըմզդն նամուս, իսթիգլալ վէ նամ ուչանընը միւտաֆէա իտէպիմիշլէր։ վէ մագամը էմարէթէ սատրգ գալմըշլար տըր։ Պիղ հէբիմիզ սեվկիւլիւ վաթանըմզդն ազամէթ ու սաատէթը հալինէ չալըշմագտայըզ։ տուվա իտերիմ ճէնապը Հագգա քի, քէնտիսի տէ թէպէրրիւքեամը իլահի յէրինի անդն իւզերինտէն էքսիք իթմէյէ։

«Ալէքսանդր Ա.»

Բուսֆուզ 19 օգոստ. 1886

* * *

Մ. Սթամպուլօֆ՝ Սոֆիայա պիր թէլէկրաֆ չէքէրէք, Սրպիա գրալը Միլանդն պա թէլէկրաֆ Պուլկարիսթան բրէնսինի թէպրիք էյլէտիկինի, վէ բրէնսին տախի՝ ճեվապէն, գրալը միւշարէլէյհէ պէյանը թէչէքքիւր, վէ իքի մէմլէքէթ արասընտա սէրիան իտտէի միւնասէպաթը տօսթանէ օլընմասընը կէօրմէկէ պէյանը իւմիտ իթտիկինի իշար էյլէմիշ տիր։

* * *

Բրէնս Ալէքսանտր Պուլկարիսթանա ավտէթ իթմէգտէն էվվէլ Բէթերպուրկտաքի Ավէնի կազէթասը՝ Պերլին ահտանամէսինէ մուխարիթ օլորզընա պագէլմալարագ Պուլկարիսթան էմարէթի նիյապէթինէ Բուսիա խանէտանը իմբէրթաօրիսինէ մէնսուպ պիր բրէնսին նասապ իտիլմէսինի թալէպ իթմիշտիր։ Մէզգիւր կազէթանդն իգնատիսինէ կէօրէ, Ա վօրիա իմբէրթաօրը՝ Պոնտատա Պապը Ալէնին վալիսի օլորզընտան, պիր Բուս բրէնսի տէ Պուլկարիսթանա վալի օլմասը յլա հայսիէթինի զայպ իթմիշ օլամազ։

Վիէննատան եազրլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Բուսիա հիւքիւմէթի՝ բրէնս Ալէքսանդրընդն ավտէթի բրէնս օլորզընդա բէք էմին մուհալ օլորզընա կէօրիւնտիկինդն, բրէնս ժէնէրալ Տօկօրուքինի Պուլկարիսթանա պաշ գօմիսէր ինթիսապ իթմիշ տիր։ Պիր վագթ Ալէման իմբէրթաօրընդն

մայէթինտէ պուլունան պու զաթ՝ Պուլկարիսթանա զուհուրա կէլէն վէգայի հագգընտա իճբար թահգիգաթ իթմէք իւզրէ օլ թարաֆա ազիմէթ իտէճէքմիշ։ Քէզալիք Պուլկարիսթանա եէնիտէն խայլիճէ Բուս զապթանը իւլէ Պուլկար օրտուսընդն գօմանտանլըզընը տէրէօճտէ իթմէք իւզրէ ժէնէրալ Սթոլիբինի կէօնտէրմէք միւրատ օլընմըշ տըր։

Բուսիանիանդն Եաչ չէհրինտէ իսէ թէէմինէն բիմայէթ օլընտըզընա կէօրէ, էկէր տէվլէթլէր՝ բրէնս Ալէքսանտրընդն Սոֆիայա ավտէթինի ամն իթսէլէր, Պուլկարլար՝ իւլանը ճիմսէուրիյէթ իտճէքլէր իմիշ։

Շուրյու պուլան տիկէր պիր հավատիսէ կէօրէ տէ, Բուսիա Զարը՝ Գաբատաղ բրէնսինին տամատը բրէնս Բիէր Գարաեօրկիվիչի պու քէրրէպա թէլէկրաֆ բէթէսպուրկա չալզրմըշ տըր։

Տիկէր թարաֆտան Պերլինին Վօսէլ Զայտունդ կազէթասը իսէ բրէնս Ալէքսանտրը Զար իւլէ պարբտրտրմագ լազրրասը տէվերան իթմէքտէ օլորզընը պէյան իտիյօր։

Քէզալիք Բուն կազէթասը տախի տիյօր քի, էկէր բրէնս՝ Սոֆիայա ավտէթ իտէր իսէ, էհալի՝ Պուլկարիսթան իւլէ Շարգի Բումէլիինին իթթիհատընը վէ էմարէթ իչիւն վերասէթ ուսուլինի թալէպ իտէճէք, վէ պու խուսուստա Բուսիա իւլէ Թիւրքիա թարաֆընտան էլպէթթէ միւշքիլաթը ազիմէ կէօսթէրիլճէճէք տիր։

* * *

Պէրլինտէն եազրլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Ինկիլթէրրա վէլիի տհրը բրէնս տը Դայ՝ Ալէքսանդրանը Հավասուրկ չէհրինտէ բրէնս Հանրի տը Պաթէնպէրկ իւլէ վուգու պուլան պիր միւլագաթընտա իսրար ու իպրամ իթմէսի իւզերինէ էն գիյատ բրէնս Ալէքսանտր՝ Պուլկարիսթանա ավտէթ իթմէյէ մէճբուր օլմասընը։

* * *

Լօնտրատան օգոստոս 26 թարիխլէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, չիմիսէ գատար սուրէթը տիրբլօմաթիգլյտէ հիչ պիր մուամէլէ իճրասընա կիրիշմէյիպ, անճագ տէվլէթլէր՝ Օսմանլը նօթասընդն քէնտիլերինէ միւրուտ իթտիկինի խապէր վերմէյէ իւթիթիա իթմիշլէր տիր։ Լօնտրատա զանն օլընտըզընա կէօրէ, Բուսիա՝ բրէնս Ալէքսանտրը ավտէթինի գապուլ իթմէյէճէք իսէ տէ, պու մէսէլէ՝ Ֆրանցէնսպատտա բրէնս Ֆիզմարգ իւլէ Մ. տը կիէրս արասընտա վուգու պուլան միւլագաթտա պէհէմէհալ թէսվիյէրեղիր օլմուշ օլաճագ տըր։

Միւլագաթը մէզգիւրէտէն սօնդրա տէվլէթլէր արասընտա միւզաքերաթա իպթիտար օլընճագ, վէ էն էվվէլ Բուսիա՝ Էվրօբայա թէքլիֆլէր արզ իտճէճէք տիր։

Լաքին նասըլ քի մալիւմ տիր, բրբէնս Ալէքսանտր ավտէթ իթմիշ օլտըրընտան, չիմտիքի հալտէ պու զահմէթլէրին հիչ պիրինճէ լիւզում կէօրիւնմէմէքտէ տիր զանն իտէրիզ։

* * *

Միրալայ Մուրթգուրօֆդն թահթը գօմանտասընտա պուլունան ասքէր գօլընդն բիշտարը՝ հիչ պիր մուգավէմէթ կէօրմէքսիզին Սոֆիայա տուխուլ իթմիշ օլորզը կիպի, ասքէր տախի երքեանը հարպիւլ իւլէ պէրապէր բազար կիւնիւ չէհրը մէզքիւրէ կիրմիշ, վէ օգոստոս 9/21 հատիսէսինէ իշթիրաք իտէն Սթրում լայալ տա Սրպիա հուտուդընա Բէրնիքէ սէվգ օլընմըշ տըր։

Պուլկարիսթանտա ասկերի ու ինթիզամ հիւքմէթրմա օլմազա պաշլալընճա, բրէնս Ալէքսանտրը՝ հատիսէի մէզգիւրէյէ գիմէտխալ օլան քեաֆֆէֆ էշխաս իչիւն թէմամբյլա աֆվը ումումի իլան իտէճէկի, վէ եալընրզ ասքէրիտէն օլանլար տիվանը հարպլարտա մուհաքէմէ օլունուպ, գարարլար քէմայը չիտտէրլէ իթրա օլընճաղը գամիէն զանն օլընրյօր։

Սոֆիա հատիսէսինէ իշթիրաք իտէն պինպաշը կրուէֆ իլէ եուզպաշը Պէնտերէֆ վէ տիկէր իքի զապիթ՝ Բումանիայա ֆիլբար իթմէք իւզրէ Թունալը կէշմէյէ հազրլանմըշգլարը էնատէ թէվգիֆ օլընարագ, թահթ էլ հրֆզ Վիտինէ կէօթիրիմիշլէր վէ օրասա հապս իտիմիշլէր տիր։ Գանլարան կրուէֆ իլէ Պէնտերէֆին իւսթլերի եօգլանարզտա, քիւլիէթլի նագտ պուլընմըշ տըր։ Սոֆիատա չոյու պուլան պիր հավատիսէ կէօրէ հատիսէ էսնասընտա էմարէթին խազինէսինտէն բարարար դայպ ու նագէտիտ օլմուշ տըր։

* * *

Բրէնս Ալէքսանտրը ավտէթինտէն էվվէլ Հէս բրէնսինին իգամէթկեահը օլան Եուկենհէյմ չէհրինտէն Ֆրէդերիք Զայտունդ կազէթասընա օգոստ. 27 թարիխլէ տթիտէքի թէլէկրաֆ քէշլտէ օլընմըշ տըր։

«Պուլկարիսթան բրէնսի Ալէքսանտրը՝ իսթիֆանամէսինէ խվտ իթտիկի եալան տըր։ միւշարէլէյհին Պուլկարիսթանա ավտէթ իտուպ իթմէյէճէկի հագգընտա պու տրա միւզաքերաթ իհրասընա պաշլանմըշտըր։ Նէ Բուսիա վէ նէ սաիր հիչ պիր տէվլէթ՝ բրէնս Ալէքսանտրընդն ավտէթինէ միւմանէաթ իթմէյէճէք տիր։ Բրէնս էկէր քէնտի չտասընդն մէթանէթի վէ Պուլկարիսթան ահվալը բօլիթիգէյէսինին սեպաթ ու իսթիգրարը հագգընտա թէէմինաթը հասէնէ իսթիհսալ իտճէճէք օլուր իսէ, մագամը էմարէթէ եէնիտէն գուուտ իթմէյէ գարար վերէճէք տիր։»

* * *

Եվվէլքի կիւնքի Քարիլէ Վարնա մուխպիրիմիզ թարաֆընտան մաթբասմըզա թէպլիգ օլընան պազը մալիւմաթ տըր։

Եէհրը հալը բումինին 17ինճի բազար կիւնիւ Ավթրիանդն Լէմպէրկ

---

(266)

ՍԻՄՕՆ ՎԷ ՄԱՐԻ

ՄԻԻԷԼԻՑԻ

ԳՈՍԱԼԻԿ ՏԸ ՄՕՆՊԼԷՐԻՆ

ՄԻԻԹԷՐԱՅԻՄԻ ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

Մարի .— Օլմասըղընա եէմին իտէրիմ։

Լիւսօվիգ Թէքբար գըզընը պօյնընա սարբլըպ, վէ չաֆգաթը բէտէրանէ իլճաթլյլա պաշընը սինէսինէ տայաթըպ, վէ Թէքբար Թէքբար էօբիւպ.

—Ա՛հ գըզըմ, ա՛հ նազլը եվլատըմ, ա՛հ էօմրիւմ, սայէնտէ չու սիններ չէյխուխէթիմտէ նաիլը սաաաթի օլանաղըմ... կէօզ եաշլարընը սիլ տէ կէլ վալիտէնի պիր էօր։

Մարի բէտէրինին սէօզիւնէ իմթիսալէն վալիտէսինին նէզտիկէ կիթտիքտէ, Վալանթին գըզընը սիքիւնէթը հալինի կէօրիւնճէ, եվվէլ էմրտէ բէտէրինին վէ հէքիմին նիքահտան պահս իթմէմիշ օլմալարը ֆիքրինէ զահիպ օլուս իսէ տէ, Լիւսօվիգ Գրէսսոլ գըզընը հէր չէրի պիլտիրինի վէ հէր բաղը օլուղընը սէօյլէմէքտէ։ Վալանթին տէրէճէյի նիհայէտ հայրէթտէ գալը։

Շու սրրատա Մարիին կէլմիշ օլուղընը խապէր վերտիլէր։

Զանն իտերսին քի Վալանթինին գալպինատէ պիր չէյ գօրը։— Նէ՞ տիմէք, չու նիքահ մատտէսինտէն տօլայը Մարի պի՞ր տտվա պիլէ մի կէօզ եաշը տէօքմէյօր... Ակէր տը ֆիպրէնին աչգ ու մուհապպէթինտէն վագ կէչմիշ օլմասընտան տօլայը ատէթա մէճմուն կիպի կէօրիւնիյօր... ճանապա ալանը՞յօրմըլըմ... ճանապա Մարիի սէվի՞յօր մը... —տէյու տիւլիւնտիւի սըրատա, Մարիս իչէրի կիրտիքտէ, Վալանթին գալպարընը չաթը, վէ հասէտքեար պիր նագար իլէ մէրգումէ պագը։

Մարի էլինի Մարիսէ ուզաթըպ.—Կէ՛լ մսիէ օ Մարիս, սանա պիր խապէրիմ վար։

Մարիս .— Պիր խապէ՞ր մի։

Մարի .— Էվվէթ։

Մարիս .— Խայրը՞ պիր խապէր մի։

Մարի .— Խայրը օլուպ օլմասընընը ալն հիւքմ իտէպիլիրսին... պիր այա վարմագտան սէնին նամրնը թաչրյանգաղրմը չիմտի բէտէրիմ պանա պէյան էյլէտի։

Մարիս .— Էյ նէ՞ հէվազ վէրտին։

Մարի .— Բաղի օլտուղըմը պէյան էյլէտիմ... սիզէ տէ հագգըմատա տէրքեար օլան սատագաթընդտան տօլայը ճան ու կէօնիւլանէն թէչէքքիւր իտէրիմ։

Մարիս .— Սատագաթըմատա՞ն տօլայը մը։

Մարի .— Էվվէթ, լիւպկէսիգ. պէն քէնտի քէնտիմի ալատթամամ... գալտինին էյլեյինտէն վէ մէրհամէթինտէն նաչի, պէնի գուրթարմագ իչիւն պէնիմ իլէ էվվէնմէկէ բաղը օլուրյօրսըն, ալլիրիմ։

Մարիս .— Միւքեաֆաթըմ պաշըմ ուճունտա տուրուրյօր. պունատան պէօրլէ սէ՞ տէ մէչագաթ վէ ըդտըրրագ եիւղու կէօրմէսին։

Շու սէօզլէրին մանահ տէհշէթտա վէ վախիմէսինի, սեյլեյէն խանինտէն պաշգա պիր քիմսէ անլամամագտա իտի։

Վալանթին հըրսընտան տուտագլարընը ըսըրըր իտի։

Լիւսօվիգ.— Ցօ՛գթօր, եէմէյի պէրապէր եէյճէ՞քմիսին։

Էէքիմ.— Մէճմունէն. զէվճ իւլէ զէ՛ճէ օլաճագլարընը աշգլարընա հէր քէստէն էվվէլ պէն իտարէի գատէճ իթմէք արզուսընտայըմ։

Լիւսօվիգ Մօրիսէ խիթապէն.— Նէմէքքտէն սօնրա իչէրիմիզտէն տօլայը գօնուչարըզ։

Նէմէք խիթամ պուլուր պուլմազ, Լիւսօվիգ՝ Մօրիսի օտասընա կէօթիւրիպ, պէրվէճճը զիյր սէօզի պալլատը։

—Էկէր իսթէր իսէն օղլում, (օղլում Թապիրինէ միւասատէ իտէրսի՞ն եա) կէրբէք սէնին վէ կէրէք Մարիին իսթիգպալը հալինիզի սրրասընա գօյալրմ... սէնի Թանրյալը չօգ օլմասը. լաքին գըզըմըն սէնին իւլէ պախթիյար օլաճագընա էմին օլանաղ տէրբէճէտ Թանրմըշըմ տըր. պիր համիյէթը ֆէվգէլյէտ իւլէ իպրազ էյլեմիշ օլուղընն սամիմի մուհապպէթին ինտիմատ մալիւմ տիր. Մարիյի սէվգիսինի, վէ գըզըմըն սէնին սայնտէ միւթէէլա օլտուղը մարագատան գուրթուլանընը պիլտիրմատէն, սէնի սէվմէքտէ օլտուղըմ վէ պունատան պէօյլէ տէ սէվճէյիմ տէրքեար վէ աշքեար տըր։ Անճագ ահվալը մագիյէնի պիր էյիճէ անլամագ վէ պիրմէք արզուսընտայըմ... պինապէրին քիմ օլտուղընը վէ ֆամիլեան նէ՞ օլտուղընը պանա Թաքիճ էյլէ։

Մօրիս .— Էվվէլ պէ էվվէլ, սիզէ պիր չէյ Թագրիր իտէճէյիմ։

Լիւսօվիգ .— Պիր գապահաթընը՞ մը իգրար իտէճէքսին։

Մօրիս .— Խա՛յր, պիր պէտպախթըզընը Թագրիր իտէճէյիմ։

Լիւսօվիգ .— Հա՞ենկրը։

Մօրիս .— Պէն պիր վէլէքը զինայրմ։

Լիւսօվիգ .— Վագրա պիր պախթսըզընգ տըր, վէ լաքին գապահաթ տէյիլ տիր... պինանէ ալէյ, պունատան տօլայը սէնի մուախէզէ իթմէկէ քէնտիմտէ պիր հագգ կէօրէմէմ... սաղ գապահաթ սահիպը բէտէրին տիր. բէտէրին տա՞ղ մը տըր։

Մօրիս .— Խա՛յր էֆէնտիմ, եօվմուշ տիր։

Լիւսօվիգ .— Էյ վալիտէ՞ն։

Մօրիս .— Վալիտէմ տաղ տըր... վալիտէլերին էն էյիսի վէ գաբրլարընը էն նամուսլուսը օլուպ, եօմրիւնտէ եալընրզ պիր տագզգա պիր զաֆգը հալէ տիւմիւլ վէ խապիսին պիրի տէ մէրգումէնին չու պիր տագզգալրգ զաֆգը հալինտէն իսա Թիֆտտէ իթմէք ալչագլարընը իրթիքտաղ իթմիշ... օղլունա իհսան պուլուգրընը չէրէֆտէն տօլայը վալիտէմ տէ կէլիպ տրընը Թէլէքքիւր իտէճէք տիր։

Լիւսօվիգ .— Հագգընտա տէրքեար օլան մուհապպէթինիզ չայէսթէ պիր գատընը՝ ղազ օլտուղընա տալա չիպհէմ օլմասընդան, Թէլրիֆինտէն մէճմուն օլուրրմ։

Մօրիս .— Ճիհանտէ հիչ պիր գարը օ տէրէճէ պիր մուհապպէթ չայէսթէ օլմասընդա էմին օլունընդ։

Լիւսօվիգ .— Պիր սիվալիմ տահա վար։ Էմյինիզտէն հասըլ օլան մէնֆաաթտան պաշգա, պիր վարիտաթընըզ տա օլմամալը տըր։

Մօրիս .— Վալիտէմ սենէտ ալթը պին Ֆրանգ վերիր. գալէմիմ սայէսինտէ գաղանմագտա օլտուղըմ ազշէ իւլէ չու վարիտաթըմ պանա կէնիշճէ քիֆայէթ իթմէքտէ տիր։

Լիւսօվիգ .— Կէնճ պիր քիմսէ իչիւն ֆէնա տէյիլ... լաքին տամտարմ օլտուղընն հալտէ, գաթիէն քիֆայէթ իտէմէզ։ Սէն երինէ քէնտի իչին իւլէ էյլէնճէ մագամընտա մէ՞ղուլ օլ, լաքին հավայիճը եէվմիյէյի օ եիւզտէն պէքլէմէ։ Պէն գըզըմա պէշ եիւզ պին Ֆրանգ վերիրմ քի, սենէտ երբմի պէշ պին Ֆրանգ իտտատ ալմէք տիր։

Մօրիս .— Էվվէլ պէ էվվէլ, սիզէ պիր չէյ Թագրիր իտէճէյիմ։

Լիւսօվիգ .— Պիր գապահաթընը՞ մը իգրար իտէճէքսին։

Մօրիս .— Խա՛յր, պիր պէտպախթըզընը Թագրիր իտէճէյիմ։

Լիւսօվիգ .— Հա՞ենկրը։

Մօրիս .— Պէն պիր վէլէքը զինայրմ։

Լիւսօվիգ .— Վագրա պիր պախթսըզընգ տըր, վէ լաքին գապահաթ տէյիլ տիր... պինանէ ալէյ, պունատան տօլայը սէնի մուախէզէ իթմէկէ քէնտիմտէ պիր հագգ կէօրէմէմ... սաղ գապահաթ սահիպը բէտէրին տիր. բէտէրին տա՞ղ մը տըր։

Մօրիս .— Խա՛յր էֆէնտիմ, եօվմուշ տիր։

Լիւսօվիգ .— Էյ վալիտէ՞ն։

Մօրիս .— Վալիտէմ տաղ տըր... վալիտէլերին էն էյիսի վէ գաբրլարընը էն նամուսլուսը օլուպ, եօմրիւնտէ եալընրզ պիր տագզգա պիր զաֆգը հալէ տիւմիւլ վէ խապիսին պիրի տէ մէրգումէնին չու պիր տագզգալրգ զաֆգը հալինտէն իսա Թիֆտտէ իթմէք ալչագլարընը իրթիքտաղ իթմիշ... օղլունա իհսան պուլուգրընը չէրէֆտէն տօլայը վալիտէմ տէ կէլիպ տրընը Թէլէքքիւր իտէճէք տիր։

Լիւսօվիգ .— Հագգընտա տէրքեար օլան մուհապպէթինիզ չայէսթէ պիր գատընը՝ ղազ օլտուղընա տալա չիպհէմ օլմասընդան, Թէլրիֆինտէն մէճմուն օլուրրմ։

Մօրիս .— Ճիհանտէ հիչ պիր գարը օ տէրէճէ պիր մուհապպէթ չայէսթէ օլմասընդա էմին օլունընդ։

Լիւսօվիգ .— Պիր սիվալիմ տահա վար։ Էմյինիզտէն հասըլ օլան մէնֆաաթտան պաշգա, պիր վարիտաթընըզ տա օլմամալը տըր։

Մօրիս .— Վալիտէմ սենէտ ալթը պին Ֆրանգ վերիր. գալէմիմ սայէսինտէ գաղանմագտա օլտուղըմ ազշէ իւլէ չու վարիտաթըմ պանա կէնիշճէ քիֆայէթ իթմէքտէ տիր։

Լիւսօվիգ .— Կէնճ պիր քիմսէ իչիւն ֆէնա տէյիլ... լաքին տամտարմ օլտուղընն հալտէ, գաթիէն քիֆայէթ իտէճէմ։ Սէն երինէ քէնտի իչին իւլէ էյլէնճէ մագամընտա մէ՞ղուլ օլ, լաքին հավայիճը եէվմիյէյի օ եիւզտէն պէքլէմէ։ Պէն գըզըմա պէշ եիւզ պին Ֆրանգ վերիրմ քի, սենէտ երբմի պէշ պին Ֆրանգ իտտատ ալմէք տիր։

(Շարունակ.)

չէհրինտէն ավտէթլէ Բուսֆուղա թէչրիֆ պուլբրաբզնը արգու իչար իթմիշ օլաբզըմ բրէնս Ալէքսանտր հազրէթլէրիրին հինը թէչրիֆլէրինտէ, խթիգպալինէ չբգան էհալիի պէլտէ վէ գասապաթը միթէճմիրէ մէգուտանը միանընտա Բուսֆուղատա մուդիմ ափէլը միթէմտինէ գօնօլօսլարընը քեաֆֆէսի սիմիկ օլարգլարը հալտէ, Բուսիա գօնօլօսընը՝ էլպիսէի բէսմիլէի մախսուսընը մէլպուսէն 5—6 սաաթ միթէմտինէ բրէնը միչարէլէհին նէգտինտէ պուլընմասը պատիի խօշնուտիլէթիմիզ օլմագլա պէրապէր, իսթիքրապը ումուտիլի մուճիպ օլմուշ տրը։

Բրէնը միչարէլէհի՝ տախիր էմարէթէ մուվասէլէթինի միթէագրպ պիր պէլանտմէ նէյր իլէ, Թրնօվատա միթէյէ քքիլ Նիյապէթը էմարէթի վէ Նիյապէթը մէրգումէ թարքինան ինթիհապ վէ թային իտիլէն հէյէթը վիբէլալը վէ անլէրին քեաֆֆէի իճրաաթընը պատէթաստիգ, միլլէթէ վէ խուսուսիլէ սաքէրէ պէլանը մէմուսիլիլիճ. լէ վուգուաթը ախիրէ հէնկեամընատա վաթանընն նամուս ու հայսիլէթինի վէ չան ու չէօհրէթի մուհաֆզատա իտիլմիշ օլմըզընը թատատատ իթմիշ տիր։

Բրէնս Ալէքսանտր հազրէթլէրիրին Թրնօվայա միթէվէճճիհէն Բուսֆուղատան հարէքէթ պուլբրաբզը միթէվաթբը տրը։

Բէգոլիք բրէնը միչարէլէհին գէսարապիատան ավտէթլէ Բուսանիայա տախիլ օլմըզընատա, ինկիլթերրա տեվլէթինին գուզրէչ սէֆիրիլէ սիֆէրատի ստիրէ թարաֆընատան ֆէվգէլղայէ հիւրմէթ ու բիայէթլէ իսթիգպալ օլընտըզը՝ հավատիսատը մէվսուգէտէն տիր։

Սապըգ Վարնա գօմանտանը Պարաֆօֆընը էլան թահրը թէվրիֆտէ օլարզը կիպի, թէլէկրաֆխանէ տատի էլան իտարէի ասքերիյէ թահրընատա տրը։

Հէվալիմիզտէ իսմ ու ասայիշ պէրքէմալ տրը։

ԳԻԶՄԱՐԴ ԻԼԷ ԿԻԷՐՈՒԻՆ ՄԻԻԼԱԳԱԲԸ

Ալեմանեա պաշ վէքիլի բրէնս Գիզմարդ իլէ Բուսիա խարիճիյէ նազրը Մ. ալ Կիէրսին Ֆրանճէնսպատտա վուգու պուլան միլլագաթը թէլէկրաֆ խապէր վերմիշ իտի իսէ տէ, տունքի բօսթա իլէ կէլէն էվրօբա կազէթալարընտա օլ պապտէ կէօրտիկիմզ պազը թաֆսիլաթը պէրվէճճը ապի տերճ իտէրմիշ։

Բրէնս Գիզմարդ իլէ զէվճէսի՝ ալաֆը. օգոստոսըն 26ընճը կէչէն բէնճէչնպիհ կիւնիւ սաաթ 3տէ Ֆրանցէնսպատտա միվասէլէթ իթմիշլէր տիր։ Մ. Կիէրս՝ էկէր նամ մահալէ գատար անէրին իսթիգպալինէ կէթմիշ տիր։ Տէմիր եօլ սթասիօնընատա բրէնս իլէ բրէնսէ Գիզմարդ՝ Մատամ ալ Կիէրս վէ Վիէննատաքի Բուս սէֆարէթի միչավիրի մախտում Մ. Կիէրս վէ բրէնս Գանթարիւզէն Թարաֆընատան գատար օլընմըշլար տրը։ Հիւպէնէր օթէլինտէ բրէնս Գիզմարդ իլէ 18 քիչիտէն իսպարէթ օլան մայէթի իչին տարիբէլէր իսթէճաբ իտիլմիշ օլմաղլա, ատրապլարա բաքիպէն մէգքիւր օթէլէ կիտիրմիշ վէ սօգագլարտա էհալի Թարաֆընատան բրէնս Գիզմարդա ալգէշլար վուգու պուլմըշ տրը։

Օրայա միվասէլէթ օլունուր օյընմազ, բրէնս Գիզմարդ իլէ Մ. Կիէրս արտարընտա ուզուն պիր միլլագաթ ճէրէյան իթմիշ, վէ սաաթ 6տա Մ. ալ Կիէրս նէզտինտէ թատմ օլընտըգտան սօնրա, սօգագտա մուզիգա ահէնքլէրի իճրա օլունուպ, միսաֆիրլէր պալգօնատան մէգքիւր ահէնքլէրի տինլէմիշլէր տիր։ Բրէնս Գիզմարդ բէք քէյֆլի կէօրիւնիյօր իմիշ։ Մէկքիւր մուզիգա՝ Ալէման. եա իլէ Բուսիանըն միլլի մարշլարընը թէզտանի իթմիշ օլմաղլա, բրէնս Գիզմարդ՝ Ալսթրիա մարշընը յալմասընը տախի թալէպ իթմիշ տիր։

Կէչէն ճումատա սապահըսը բրէնս Գիզմարդ՝ Բուսիանըն վաշինկթընսէֆիրի օլուպ 9 տրա Ֆրանցէնսպատտա պուլընան Մ. ալ ՍԹրիվ իլէ եայա կէպմէկէ չբգմըշ, վէ սաաթ 11ում օթէլինէ ավտէթ իտէրէք Մ. ալ Կիէրս իլէ պիր պուչուգ սաաթ տահա միլլագաթ իթմիշ, վէ էօյլէն տէն եարբմ սաաթ սօնրա թատմը էինէ Մ. տը Կիէրսին Նէգտին. տէ իճրա իտէրէք, սաաթ 2յի 40 տագիգա կէչէրէք զէվճէսիլէ պէրապէր տօպրուճա Պէրլինէ միւթէվէճճիհէն Ֆրանցէնսպատտան հարէքէթ էլլէմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Բաւական ժամանակէ ի վեր ազգային գործոց մանաւանդ գաւառական խնդրոց վրայ ոչինչ գրած ունինք։ Այս զանցառութիւնն ոչ թէ մեր առ ազգն ունեցած պարտքը մոռնալէ յառաջ եկած է, այլ որովհետեւ ազգային խնդիրներն այժմ մանաւոր հոգածութեան նիւթ եղած են Ազգ. Վարչութեան մանաւանդ Ամեն. Օրբազան Պատրիարք Հօր կողմէ, ուստի մեք եւս լռել և ոչինչ գրել հարկ դատեցինք, որպէս զի այդ խնդրոց կարգադրութեան եղքը միայն ծանուցանելու բարեբաղդութիւնն ունենանք։ Այսօր ալ որ սոյն տողերը գրելու ձեռնարկած եմք, մեր նպատակը ծանօթութիւն մը եւեթ տալու համար է, մանաւանդ մեր գաւառական վարչութեանց և գաւառները բնակող մեր ժողովրդեան ազգային արդի վիճակի վրայ։

Վանայ ազգայինք, ինչպէս գիտեն մեր ընթերցողք, ժամանակէ մ'ի վեր սաստիկ յուզման մէջ են, կուսակցութեանց բաժնուած զանազան տեսակէտներով և նպատակներով կը զբաղին անդուլ, և իրենց հետ ոչ նուազ կը զբաղեցնեն նաեւ Ազգային Պատրիարքարանը։ Վանայ մէջ տեղի ունեցած շարժումներն արդարեւ նոր բաներ չեն, երեսուն և քառասուն տարիներէ ի վեր Վանեցի ազգայինք առաջնորդական խնդիր ըսելով վառած են իրենց թանկագին ժամանակը։ Թէ և Պատրիարքարանէն ատեն ատեն քննիչներ և այցելուներ որոշուած և ղրկուած են, այլ սակայն այդ քննիչներու և այցելուներու ձեռնարկութիւններն ու տնօրէնութիւններն ամենևին չեն յաջողած ՎԵՐՋՆԱԳԻՍ խաղալու այդ բազմահայ գաւառը և ժողովուրդը։ Հայն ազգն Վանայ այդ պատուական երկրէն շատ բան յուսացած է, և ի՞նչպէս չյուսար, երբ Վան իր ծոցին մէջ կը կրէ այնպիսի տարբեր, որք Հարստանեայց ճկեցեցոյ և ազգի փառաւորութեանն և բարգաւաճմանը մեծապէս պիտի օգնէին։ Ո՞վ չգիտէր թէ Վասպուրական աշխարհն իր մէջ չունի բազմաթիւ վանքեր, որոց մէջ քանիներ եւս կան, որք նիւթական հարստութեան կողմէ բաւական նշանակութիւն ալ ունին։ Այդ վանքերն ինչ՞ չէին կարող ընել, եթէ Վանայ վարչութիւնք փոխանակ առաջնորդական սնտի և անօգուտ խնդրոյն զբաղելու՝ միասիրտ և միահոգի իրենց վանօրէից վրայ հսկէին և զայնը ծառայեցնէին ազգային ընդհանուր փափաքանց։ Նաեւ ո՞վ չգիտէր թէ Վան՝ բազդատմամբ ուրիշ հայաբնակ գաւառաց, այնպիսի ուրիշ առաւելութիւններ ունի, զորս եթէ ի գործ դնէր, այսօր ազգին և հայաբնակ գաւառաց մէջ առաջնակարգ դիրք մը բռնած պիտի լինէր։ Այլ սակայն ցաւ է ըսել թէ Վանեցիք երբէք, ոչ իրենց դիրքէն, ոչ իրենց բարոյական և նիւթական առաւելութիւններէն և հանգամանքներէն, և ոչ ժամանակէն օգուտ քաղել կրցին, և այսօր բոլոր ազգին զարմացման միայն առարկայ եղած են իրենց յարուցած արդի խնդրոյն համար։ Եւ ի՞նչ է այս խնդիր։

Պօղոս եպիսկոպոս Լիմ անապատի վանահայրը առաջնորդական տեղապահ կը կարգուի, որոյ պաշտօնավարութենէն հազիւ քանի մը տարիներ կանցնին, գանգատներ կսկսին տեղալ ի Պատրիարքարան։ Պօղոս եպիսկոպոս ի սկզբան տարւոյս՝ նկատելով իրաց վիճակը և իւր պաշտօնավարութեան առջեւ եկած ինչ ինչ արգելքներն, հրաժարական կը ղրկէ ի Պատրիարքարան, որ չընդունուիր։ Կրքերը հետզհետէ կը գրգռուին։ Դէպ-հոգի խնդիր մ'ալ յանկարծ կը յարուցուի, կրքերն ա՛լ աւելի կը գրգռուին, հանրագիրք և հեռագիրք կսկսին տեղալ ի Կ. Պոլիս։ Պատրիարքարանը ի սկզբան չուզեր հաւատալ թէ Պօղոս Եպիսկոպոս Դէրեանցի հոգին մեղսակցութիւն ունէ. նայ, և իր այս հաւատքին մէջ եւս առաւել կը հաստատուի երբ վանէն ի Պատրիարքարան հասած պաշտօնական գրութիւնք կը հաւաստեն զնոյն։ Այս միջոցին որովհետեւ առաջնորդի մը ընտրութեան խնդիրն ալ կը յուզուի, Պատրիարքարանն հրաման կը ղրկէ առ Պօղոս Եպիսկոպոս, որ երեսփոխանական նոր ընտրութեանց ձեռնարկելով առաջնորդական ընտրութիւնը կատարելու փութայ։ Ընդդիմադիր կուսակցութիւնն տաբօրինակ և ապօրինի տեսնելով Պատրիարքարանի այս որոշումը, մէկ կողմէ կը բողոքէ առ Պատրիարքարան և միւս կողմէ ընտրական գործողութեանց առջեւ արգելքներ կը հանէ։ Ընտրական պայքարի տեղ՝ կռիւներ կը ծագին, եւ տեղական կառավարութիւնը կը ստիպուի ձերբակալել երեսունէն աւելի ազգայիններ և բանտարկել։

Իսկ Պատրիարքարանն այս խառնաշփոթութեանց մէջ անհոգ չմնար, կը հեռագրէ ու կը հեռագրէ կարնոյ առաջնորդ Օրմանեան Սրբազանի, որ էջմիածնէն փութայ ի Վան, որ կը հասնի և Պօղոս եպիսկոպոսի պաշտօնանկութիւնը և վերջին երեսփոխանական ընտրութեանց ոչընչացումը պահանջող հեռագիր մը կը յղէ ի Պատրիարքարան, որոյ վրայ խառն ժողով գումարուելով՝ կորոշուի հեռագրել առ Պօղոս եպիսկոպոս, որ քաշուի իւր վանքը։ Այլ սակայն Օրմանեանի դիրքը կը խախտի, կուսակցութիւնք սաստկանին կը կնդհարին, հեռագիրք իրենց ճամբան փոխելով՝ կսկսին տեղալ ոչ թէ միայն ի Պատրիարքարան, այլ նաև ի Բ. Դուռն։

Օրմանեան Սրբազան ի Վարագ և Յաղթամարտ այցելութիւն մը ընելէ յետոյ, կը մեկնի ի Կարին։

Պատրիարքարանն վերջ տալ ուզելով այս խնդրոյն, որ երթալով ծանրակշիռ կերպարանք մը ստանալու վրայ էր, Պատրիարքական փոխանորդ Ռուսճուգեան Գեր. Գէորգ վարդապետն Առաջնորդ. Տեղապահ կանուանէ Վանայ, և հրահանգ կը ղրկէ կուսակցութեանց՝ որ Մաժակունի Յովհաննէս վարդապետ, որ Վան մտնելով՝ ազգային գործոց գլուխն անցնի մինչև ցայսօսր նորընտիր Տեղապահին, և միանգամայն չեղօք անձերէ խառն ժողովոյ մը կազմութեան ձեռնարկէ։ Բայց ինչ ինչ արգելքներ կը յետաձգեն նորընտիր Տեղապահին ի Վան մեկնումը հակառակ բազմաց և ըստիպմանց երկոցուց կուսակցութեանց եւս։ Մաժակունի Յովհաննէս վարդապետ թէև յաջողած է, ինչպէս կը լսենք, խառն ժողովոյ մը կազմութեան մասին, այլ սակայն տակաւին եւս Վան անիշխանութեան մատնուած կը մնայ, առ ի չգոյէ ազդեցիկ և կարող գլխոյ մը, որ հարկ եղած ձեռնարկութիւններն ընելով Յահմանադրական ժողովոյ կազմութեամբ առաջնորդի ընտրութեան գործն ի գլուխ հանէ խաղաղութեամբ և համաձայնութեամբ։

Ուրախ եմք որ բանտարկեալք, թուով 27, քանի մը օր յառաջ չորնորհիւ բարեխնամ կառավարութեան ազատուած են։ Հաւատիք մ'է այս վեհ. Սուլթանի բարեգութեան, ինչպէս նաեւ Ամեն. Մ. Պատրիարք Հօր ազդու միջնորդութեանն առ Բ. Դուռն։ Այլ սակայն ինչ պիտի լինի Վանայ ազգային արդի տխուր վիճակի ելքը։— անյուշտ այն՝ ինչ որ կը լինի փոթորկէ մը վերջ։ (1)

* *

Գրեթէ Վանայ բաղդն ունեցաւ Բաղէշ եւս։ Բաղէշ գրեթէ քսան երկար տարիներէ ի վեր առաջնորդի երես տեսած չուներ, մերթ ընդ մերթ կը կառավարուէր Առաջն. Տեղապահներով։ Թէեւ երբեմն առաջնորդական ընտրութեանց ձեռնարկեց, այլ սակայն միշտ յուսախափ մնաց։ Բաղդեցիք անցեալ տարի կէօմրիւքճեան Մովսէս վարդապետն առաջնորդ ընտրելով՝ կարծեցին թէ այլևս ազատած են առաջնորդական ընտրութեանց ամուլ զբաղումներէ, այլ սակայն իրենց այս կարծիքն ի դերեւ ելաւ, վասն զի առաջնորդի ընտրութենէն հազիւ քանի մը ամիս անցաւ, դժգոհութիւնք սկսան ի վեր գալ։ Առաջնորդ և ժողովականք ի սկզբան Պատրիարքարանի կը դիմեն մէկզմէկ ամբաստանելով։ Պատրիարքարանն տեսնելով որ առաջնորդին պահանջումներն հակօրինական են և միանգամայն առաջնորդն իւր պահանջմանց ոյժ տալու համար կը հրաժարի, կընդունի հրաժարականը և Զմկածագի Առաջն. տեղապահ Պաղճեան Բարթողիմէոս վարդապետի հրաման կը ղրկէ գնալ ի Բաղէշ և ազգային գործոց գլուխն անցնել։ Այսպէս կը վերջանայ Բաղէշի առաջնորդական նոր խնդիրն, և ուրախ եմք որ վանայ մէջ եղածին պէս ծանրակշիռ կերպարանք մը չստացաւ, և այս մասին արդարեւ գովելի են Բաղիշեցիք։ Ինչպէս նաեւ գովելի է նոյն իսկ Մովսէս վարդապետ, եթէ ըստ բանի տեսուն թօթափելով զիրենի ոտից իւրոց, մեկնած է մինչեւ ցարդ Բաղիշէն։

* *

Բաղիշի բաղդին վիճակեցաւ երեւան եւս, որոյ առաջնորդն Նաճարեան Փիլիպպոս եպիսկ. իւր ընտրեալներն տակաւին տարի մը չանցած հրաժարեցաւ պաշտօնէն և գալով ի Կ. Պոլիս ստանձնեց Նարեկ Գափուի քարոզչութեան խնամարհ պաշտօնը։ Երիզացւոց այս վերջին անգամուան ընթացքն արդէն չատերու զարմացում պատճառած է։ Ի՞նչու ընտրեցին զՓիլիպպոս եպիսկոպոս և ի՞նչու այսքան չուտ հրաժարեցուցին։ Սոյն հարցումն Բաղիշեցւոց եւս կարելի է ընել։ Բայց ո՞վ պիտի պատասխանէ սոյն հարցման։ Առաջնորդական սոյն օրինակ չուտափոյթ փոփոխութիւնք օգտակա՞ր են ազգին թէ բարոյական և թէ նիւթական տեսակէտներով։ Գաւառք է՞ր ծանրապէս տուժեն, եւ այս տուժին պատասխանատուն օրէ՞նքն է թէ ժողովուրդը։ Պատրիարքա՞ն է թէ տեղական վարչութիւնք են։ Առաջնորդական ընտրութեանց արդի եղանակին վրայօք մեք ՀՆԷՐԷՆ Շուէյնի միջոցաւ քանի մը ամիս առաջ մեր կարծիքն յայտնած ու մեր տեսութիւններն արդէն ըրած՝ ինչպէս աւելորդ կը դատիմք այժմ զնոյնս կրկնելը։ Իրաց այս վիճակի դարմանը նոցա գործն է, որք ազգային իշխանութեան բարձրագոյն հեղինակութիւնը կը կազմեն։ Մեք մեր պարտքը կատարած կը լինիմք այսչափ ինչ գրելով եւ ուշադրութիւնը խնդրելով որոց անկ է։

* *

Տիգրանակերտ եւս որ չատոնց ի վեր առանց առաջնորդի մնացած էր, անցեալ տարի ընտրեց Դերձակեան Արիստակէս եպիսկոպոսն, որ միանգամայն վանահայրն է Մշոյ Ս. Կարապետի վանուց։ Արիստակէս եպիսկոպոս ի սկզբան դժուարացաւ ընդունելու՝ իւր վանահայրութիւնը պատճառելով, այլ սակայն Պատրիարքարանը առժամեայ տնօրինութիւն մը ընելով՝ կարծեց գոհ ընել թէ Տիգրանակերտի ժողովուրդը և թէ ընտրեալ առաջնորդը, այսինքն առաջնորդութիւն ու վանահայրութիւն ինչ ինչ պայմաններու տակ միացեալ հրատարակելով։ Այլ սակայն փորձը հաստատած է այժմ այդ տնօրէնութեան անգործադրելիութիւնը, վասն զի ի՞նչպէս կարելի էր անձի մը կառավարելու համար վիճակ մը և վանք մը, որք իրարմէ հինգ վեց օր հեռի են եւ կը գտնուին տարբեր կուսակցութեանց մէջ։ Արիստակէս եպիսկոպոս հարկաւ զգալով այս դժուարութիւնը, այժմ ի Պատրիարքարան հրաժարական ղրկած է յառաջնորդութենէ Տիգրանակերտի, զաւառական վարչութենէն իւր ստացած ամսաթոշակի անբաւականութիւնն ալ միանգամայն պատճառ բռնելով, որպէս զի տեղի չթողու Պատրիարքարանի առաջարկելու համար իրեն առաջնորդութիւնը Մանաշ չարունակել եւ վանահայրութիւնը թողել։ Բայց ինչ որ ալ ըլլայ, սա ճշմարիտ է թէ Տիգրանակերտ եւս իւր առաջնորդն այլ եւս կորսնցուցած է եւ բաղդակից է կատարելապէս Բաղիշու եւ Եիզնկայի։

* *

Իսկ գալովմէջ առաջնորդութեան, կը լրէն մեր ընթերցողք, թէ հոն ալ խնդիր մը կայ։ Ալէքսէեան Գրիգորիս Եպիսկոպոս որ քանի մը տարիներէ ի վեր բացակայ կը գտնուէր իւր վիճակէն, անցեալ տարի շնորհիւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր չանից՝ վերադարձաւ ի Մուշ, յանպատրաստ ուրախութիւն իւր վիճակայնոց։ Այլ սակայն հազիւ քանի մը ամիսներ անցան, տեղական կառավարութեան և առաջնորդի մէջ սկսան անհամաձայնութիւնք ծագիլ և Բ. Դուռն՝ որ շնորհ ըրած էր Գրիգորիս Եպիսկոպոսի վերադարձին, այժմ, ինչպէս կը լսենք դժբաղդաբար, հեռացուցած պահանջող հրաման ղրկած է առ Պատրիարքարան։ Եթէ Ցեր մի՛ տրացէ Գրիգորիս Եպիսկոպոս եւս հեռանայ Յարօնոյ երկրէն, այն ատեն այն կողմերն գրեթէ ամբողջ առանց առաջնորդի մնալով՝ անիշխանութիւնը պիտի տիրէ ի հոգեւոր վերնաս ազգի։ Արդարև այսպիսի ժամանակ մը, երբ ամեն կողմէն կը վառան օտար որսորդք և մեր բարեպաշտ ու միամիտ ժողովրդեան սիրտն ու միտքը գերել ու գերիլել կ'սպառնան, մեր կարեւոր հայրենակցաառնները անտէրունչ և անխնամ տեսնելու դժբաղդութիւնը կ'ունենանք։ Ինչո՞ւ վասն, Բաղէշ, Տիգրանակերտ, Երզնկա և մինչեւ անգամ Մուշ իրենց առաջնորդներ. ունի, ինչո՞ւ խոհեմութիւնն ու սէրն այդ նահանգաց Հայ ժողովուրդը չ'ընդգրկեն և չբոլորին հոգեւոր Գլխի մը շուրջը, որ գիրենք մակաղէ և տոգաւորէ ի վարի դալարուղ և առ կուրս հանգատեան։ Մինչեւ ցարդ հետզհետէ տեղի ունեցած զանազան սոսկալի փորձերն ու դէպքերն տակաւին եւս զմեզ չե՞ն զգաստացուցած։ Շատ անգամ կը մեղադրուինք թէ չենք գրեր յաճախ ազգային իշխանութեան վերաբերեալ նիւթերու վրայ։ Բայց ի՞նչ գրենք ու խօսինք երբ ամեն ատեն ամեն կողմ ուրիշ բան չենք տեսներ, եթէ ոչ գձուձ հաչիւներ, չինծու ձեռնարկներ, անհոգնի տակտիներ և չահամոյ դիտումներ եւալն եւալն, որ կը հնարուին, կը շինուին, կը ձուլուին անդուլ անդադար դղրամոլորդ մտքերէ և կը հրաչակուին հրատարակելու։

ՎԱՀԱՆ Վ. ՏԷՐՄԻՆԱՕՏԵԱՆ

1886 օգոստ. 18

Գարակէօմրիւկ

ՐԷՍՄԻ

Թէվֆիկը ճիհաթ Նիզամամէսինէ զէյլ օլմագ իւզրէ Շուրաի—Ցէլէթտէն գալէմէ ալընըպ մերկէզը ահգեամանա պիլիսթիդան իրատի Սէնէյէ ճէնապը Բատիշահի միթէալրիդ վէ չէրէֆնուսուր պուլբրլան Ֆըզրաի նիզամիյէ սուրէրի տիր։

Խատէմէսի միթէատտիտ վէ էվվէլ վէ սանի իթիպարը իլէ զամմը վէզաիֆ վէ թէրթիպաթընա տա. խիլ օլան հէր նէվ ճիհէթին թէվֆիհի՝ թէրազգը վէ թէսէլիսլի գատէսինէ թէվֆիգէն իճրա օլընը։ Ընճագ մէչրութիյէթ վէճճ իլէ միթէարրբիք՝ չարթը վազբի իգթիզասընտան պուլբան ճիհաթ իլէ աչը վէ էքմէքճի պաշլըլըգ ճիհէթիլէրի՝ իչպու գահէտէն միսթէսնա տրը։

Ֆի 18 աղոսթոս 302

ԹԷՎՖԻՀԱԹ

Ցէպրէ միթէսարրֆիլրզը՝ Ցէպրէ գօսանտանլրզընա թային օլընան հաճի բաճիտ բաշա հազրէթլէրինէ,

Խազինէի Մալիյէ թահսիլաթ գօմիսիօնը ազամ ֆախրիյէսինանէ վահիա պէյէ՝ բիւթպէի սանիյէ սընֆը միթէմալիզի։

Ցուլուն իսարէի ուսումիյէսի սընֆը էվվէլ խիլաֆսարընտան իսմայիլ Սաատէթտին էֆէնտիյէ բիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Իրէք վիլայէթընտան Զէյէրի պէյէ բիւթպէի ուլա սընֆը սանիսի, Խալիլ պէյէ միր իլ իւմէրալրզ (բաշալրզ), հաճի Իլիաս ագա իլէ Հասպի Զէյնէլ էֆէնտիյէ Օթթպալ ամիրբարյէսի, Էմին պէյ իլէ Էսմէր աղայա Տէրկեահը Ալի գաբուճրպաշլըզը, Զէյնէլ պէյէ Տէրկեահը Ալի գաբուճը պաշլըզը իլէ Էմինէիս Մէճիտի,

Իրէք մուհասէպէճիսի Սէլիմ էֆէնտիյէ բիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Հալէպ վիլայէթի Մուսէվի միլլէթի միթէպէրանընտան Շարլ Շամէ էֆէնտիյէ բիւթպէի սալիսէ թէվֆիհ պաշլըլըզը տրը։

* *

Գէյօղլու միթէսարրֆիլրզը պաշ քեաթիպի Ֆերիտ պէյէ Էմինէիս Մէճիտի նիշանը իհսան պաշլըլըզը տրը։

ՏՈՒՑՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻԵԻ ՕՍՄԱՆԻՑԷ

Դէվլէթը Խարբերտէն Կէլէն Իլան

1875 հոկտեմբերինէն 1881 դեկտեմբեր 31 թարիխինէ գատար օլան միւատէթ զարֆընտա գուրարը իսապէթ իտէն Բուսէյի շրմէնտիֆէր թահվիլաթընա՝ եալընըզ Տէրսաատէթտէ սեպտեմբեր 1/13ինտէն իթիպարէն 100տէ 5 պիր ալէկհասպ թէէտիյէ օլընճանընտան, սահիր մահալլէրտէ գուրասը չբգան թահվիլաթ՝ մէսարիֆի ասհապընա տիտ օմագ իւզրէ Տէրսաատէթէ կէօնտէրիլէճէք տիր։

Իչպու թէէտիյաթ իլէ, 1881 դեկտ. 8/20 գարարնամէսի ահգեամընճա թահվիլաթըն գըյմէթը իթիպարիյէի իւզէրինէ թախսիս օլընան 100տէ 20յէ մահսուպէն չիմտիյէ տէկին իտիլէն թէէտիյաթ 100տէ 15է պալիզ օլանագ տրը։

Տէրսաատէթ 2 սեպտ. 1886

* *

ՊԱՆԳԸ ՕՍՄԱՆԻ

Խարբերտէն Կէլէն Իլան

1878 հոկտեմբերինէն 1881 դեկտ. 31 թարիխինէ գատար օլան միւատէթ զարֆընտա գուրարը իսապէթ իտէն չբմէնտրգեր թահվիլաթընէն համիլլերինէ՝ Ցուլունը Ումումիյէ իտարէսինին իլանը վեճճ իլէ թահվիլաթը մէզքուրէ գուրարընընն քէչիտէսի զէմանընտա թային օլընան գրյմէթլէրի իւզրինէ եալընըզ Տէրսաատէթտէ 100տէ 5 պիր ալէկհասպ թէէտիյէ օլընճանագ տրը։

Գինապէրին թահվիլաթը մէզքուրէ համիլլերի՝ թահվիլաթրընը Պանգանրն ՍԹամպօլտա թարագճըլարտա քեանի իտարէխանէսինէ պէյէհը սալը վէ ճումատա կիւնէրի ալաֆը. սաաթ 10տան էօյլէնտէն սօնրա սաաթ 2յէ գատար իթա իտուպ, թահվիլաթընն մանամէլէսի իճրա օլընընագտան սօնրա իտատ օլընմագ իւզրէ պիր տամկա վուրուլարագ եէտէրինէ պիրբէր թէէտիյէ էմրի վէրիլէճէք տիր։

Տէրսաատէթ 2 սեպտ. 1886

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ՊԱՆԳԱՍԸՆԸՆ 31 ԳՈՒԼԻՍ 1886 ԹԱՐԻԽԻՆՏԷՐԻ ՊԻԼԱՆՉՕՍՈՒ ՏԸՐ

ՄԱԹԼՈՒՊԱԹ

	Ֆրանկ Մանիլ	
Սանարգտա վէ պանգալարտա նուգուտ	50,172,550	76
Սանարգտա պուլունան սէնէտաթ	245,011,170	77
Հիսապը ճարի	120,648,498	10
Բէհրին վէ եա թէէմնաթ իւզէրինէ իգրազ օլունան մէպալիղ վէ սարիբէ	155,088,185	19
Հիսէ վէ պօնօ վէ թահվիլաթ վէ էհամ	69,507,505	15
Խմրաք	50,000,000	»
Էմր իւզէրինէ աչըլան հիսապլար	8,318,559	66
Սէրմայէտէն հէնուզ ախզ օլունմայան մէպլաղ	100,000,000	»
Եէքիւն	758,546,075	65

ՏՈՒԹՈՒՆԱԹ

Տէբօղիթօ վէ աչըզ պօնօլար	155,875,756	87
Հիսապը ճարի	242,362,861	73
Գապուլ օլունան բօղիցալաթ	42,626,352	34
Վատէի մուայէէնէ իլէ տէբօղիթօ վէ պօնօլար	43,815,125	05
Էմր իւզէրինէ աչըլան հիսապլար	15,867,521	64
Իհթիյաթ ագչէսի	50,000,000	»
Խուսուսի իհթիյաթ ագչէսի	50,000,000	»
Սէրմայէ	200,000,000	»
Եէքիւն	758,546,075	65

Միւտիրը ումումի
Ա. ՄԱՋԷՐԱ

Մէկլիսը իտարէ բէյսի
ՀԱՆՐԻ ԺԷՐՄԷՆ

ժամերով ինկնթիեթ պիր գաշ կինտէն պէրու վիէննատա պուլրն. մագտա իքէն, կէչէն հաֆթա գաբ. ֆընտա Բուսիատա Քիէվ չէհրինէ ազիմէթ իթմիշ տիր։

—

Կէչէն Ճուվաա կէճէսի եարը կէ. ճէտէն պիր սաաթ էվվել իթալիա. նան նաբօրի չէհրի իլէ էն գիլատէ ճէնուպ ճիհէթինէ տիկէր պաղը չէհիրլէրտէ հարէքէթը արզ վուգու պուլուպ, էհալի՝ գօրգուսընտան նա. չի, աչզոտա վէ քիլիսէլէրտէ իս. քեան իթմէյէ պաշլամըշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻՕՒ

Խարիհիյէ միսթէշարը Ցատեան Ցարութիւն էֆ. Հարէքէթլերի՝ էվվել. քի կիւն Մապէյնը Հիւմայունա ճէլպ ու տավէթ պուլրլուպ, ագշամ կէճ վագթա գաատար պաշ քիթապէթ տարիէսինտէ գալմըշ տըր։

—Զաթը հարէքէթը Բատիշահի՝ Իւլիւճի (Մանասթիր) օրտու գօ. մանտանը (սապրգ զապիյէ նազբ. ը) Ֆագը բաշա հարէքէթլերինէ 500 լիրա իհան պուլուրմըշտր տըր։

—Կազանէի ամիրէ Խտարէսինին՝ պա իմիյազը մախսուս Գօնանի նամբնտա պիր զաթա իհալէսի միւ. թէասվիրէ իմիշ։

—Թէֆթիշը ասքերի գօմիսիօնը ալիսի ազասընտան ֆէրիգ Ալաֆ բաշա հարէքէթլերի՝ Զանազգալէյէ կէթմիշ տիր։

—Ֆրանսա սէֆսինը հարպիէսին. տէն օլուպ, 13 թօբը վէ 431 նէֆէ. լաթը պահրիյէի համիլ օլան վէ զա. պրթանը պահրիյէտէն Մ. Թիւրքէ տը Գօրկարն Թահթը գօմանտա. սընտա պուլրնան վէրէրուէօլ նամ. զերհիր ֆրգաթին՝ կէչէն բէնճէն. պիհ կիւնիւ Սէլանիքտէն իգմիր լի. մանընտա միվասէլէթլէ օրատա լէն. կէրէնտազ օլտըզը կիպի, 8 թօբը վէ 77 նէֆէրաթը պահրիյէսի պուլրնան Մէրեու նամ Ֆրանսզ ավիզօ վաբօրտ տախի օ կիւնիւ Սիսամտան իգմիրէ վասլ օլմուշ տըր։

Վէնէրէուշ նամ ֆրգաթին՝ իգմիր. տէ չօգ տուրամալը, էրթէսի ճուվ. ա կիւնիւ Մըսըր սուլրընա միւ. թէվճճհիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

—Վարիտաթը էօյրիւէյի իլթի. զամ իտէն միվլթէգիմէրտէն պաղը. լարը՝ վէրէճէքլերի մէպլաղը միրի. տէքի ալաճաղա մահսուպ իթմէյէ զալզըշըպ, պիր թագըմ սուի իս. թիմալաթա մէյտան այմըշ օլտրգլա. ընտան, միւգայէտ շարթլարը խի. լաքընտա հարէքէթտէն ագընըլ. մասը՝ տէվարը տէվլէթ իշար օլնը. մըշ, վէ պու պապատէ պիր ուսուլը թէֆթիշ վազ օլընմասը տէրտէսթ իմիշ։

—Իգմիր վիլայէթինտէ կէօիւք իսքէյէսինէ հաֆթատա իքի տէֆա ինկիլիզ վէ Եունան վաբօրլարը վէ իգմիր մէրքէզի վասթասը իլէ ատի վէ թէահհիւտիւ մէքթուպ նագլ ու թէասիի օլընմագ իւզրէ բօսֆա չիւ. պէսի քիւչատ օլընմըշ տըր։

—Պա իրատէի Շահանէ, միւթէ. վէֆա Հօպարթ բաշներն զէվճէսինէ միւշիրլիք թէգաւտի օլարագ մա. հիյէ օթուզ լիրա մաաշ թախսիս պուլրբլմըշ տր։

—Սուլթան Պայազիտ վէ Թօրխա. նէտէ պիրէր մէքթէպրբիւշտիի աս. քերի թէէսիսի թահթը գարարա ալընմըշ տըր։

ՏՈՒՌՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻԹԻ ՕՍՄԱՆԻԹԻ

Վարիտաթը մուխասսէտ իտարէ. սինտէն կէչէն իլան։

Ախիրէն Մէսքիւքեաթը Շահանէ իտարէի պէհիյէսի մարիֆէթիլէ տարպ իթտիրիմիշ օլան մէճիտիյէ քիւսուրաթընն ալթուն իլէ միւ. պատէլէ իտիլմէք իւզրէ իշպու չէհ. ը ազսթոսը Բուսինին 16ճը ճուվ. ա էրթէսի կիւնինտէն իթիպա. բէն Համտիյէ ճատատսինտէ վազը Ցուլունը Ուսումիյէի Օսմանիյէ ի. տարէի մէրքէզիյէսի վէզնէսինտէ պիր մահալը մախսուս քիւչատ վէ թախսիս օլընտրը մուգատէմա կազէթալարա իլան գէլընմըշ իտի։ Իշպու մահալը մախսուսատան պաղգա օլարագ պու քէրրէ տախի Գալա. թատա Գալըգխանէ նէզարէթինտէ վազը էվվազը ատհիհէ պէյիյէ ի. տարէսինտէ պիր մահալը մախսուս տահա քիչատը իլէ, ճուվաա վէ բա. զար կիւնէրի միւսթէնա օլմագ իւզրէ իշպու չէհրը ազսթոսըն 23. ինճի ճուվաա էրթէսի կիւնինտէն իթիպարէն հէր կիւն սապահ սաաթ 3 պուլուգատան ագշամ սաաթ 9ա գաատար աչրգ պուլրնաճաղը ճիւմլէ. նէն մարիֆի օլմագ իշին իլանը քէֆֆիյէթէ իպթիտար գէլընը։

Գիր Օսմանը լիրասընա մուգապիլ հէր նէվ մէճիտիյէ քիւսուրաթը. տան ալմագ իսթէյէնէրէ վէրիլէճէք քիւսուրաթը մըգտարը։

Մէճիտիյէ 20 ղրշ. հիսապը իլէ

	ղրշ.	բ.
40 բարալրգտան	33	20
2 ղրուշլրգտան	34	
5 » »	35	
	102	20

Գիր Օսմանը լիրասընա մուգապիլ մէճիտիյէ քիւսուրաթընն եարընդզ պիր նէվինտէն ալմագ իսթէյէնէրէ վէրիլէճէք քիւսուրաթը մըգտարը։

	ղրշ.	բ.
Եարընդզ 40 բարալրգտան	100	20
» 2 ղրուշլրգտան	101	20
» 5 » »	105	20

Գիր Օսմանը ալթունընտան աչ. ադ բարա իլէ մէճիտիյէ քիւսուրաթը թէպտիլ օլընամայաճագ տըր։

21 ազսթոս 302

7—1

ՏՈՒՌՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻԹԻ ՕՍՄԱՆԻԹԻ

Մէհկէմէ Իտարէսինին էնէն իլան

Ցուլունը Ուսումիյէի Օսմանիյէնին Թահվիլաթը մուգայէտէսինին 9 նու. մէրօլը, վէ Թահվիլաթը միպէտտէ. լէսինին 6 նումէրօլը գուբօնլարը իւ. զէրինէ սեպտեմբերին 1/13ինտէն իթիպարէն 100տէ 1|2 ֆակզ թէէ. տիյէ օլունճաղը՝ Ցուլունը Ուսու. միյէի Օսմանիյէ Մէճլիսը իտարէսի թարաֆընտան իլան օլունը։

27 օգոստ. 1886

Սթամպօլ

Գանգը Օսմանի թարաֆընտան կէչէն իլան

Ցուլունը Ուսումիյէի Օսմանիյէ մէճ. լիսը իտարէսի թարաֆընտան ալաֆր. մանը ճարիհին 27նճի կիւնքի թարիխէ վուգու պուլան իլան մուճիպինէ եէտ. էրինտէ պուլունան Թահվիլաթը գըյ. մէթը իթիպարիյէսի իւզէրինէ 100տէ եարը ֆակզ իթա օլընճաղը՝ տուլունը ուսումիյէի Օսմանիյէ Թահվիլաթը միւ. պէտտէլէ վէ Թահվիլաթը մուգայէտէ ատհպընա իսթիթար օլընը։

Գինէնալէյէ ատհպը Թահվիլաթ՝ գայտ օլընմըշ Թահվիլաթլարընը 9 նիւ. մէրօլը գուբօնլարընը վէ Թէպտիլ օլընմըշ Թահվիլաթլարընը 6 նիւմէրօլը գու. բօնլարընը պօրտրօլարը իլէ պէրապէր 1886 սեպտեմբեր 1/13ինտէն իթիպարէն հէր հաֆթա բազար էրթէսի, ճուվաա էրթէսի, բէնճէնպիհ կիւնէրի ալաֆր. սապահ սաաթ 10ատան ագշամ ալաֆր. սաաթ 2յէ գաատար Գանգը Օսմանիյէնին Սթամպօլտա Թարագճրլար սոգաղընտա. քի իտարէխանէսինէ կէմիրիսկ իպրազ իթմէյէրի իգթիզա իտէր։

Զիքր օլընան գուբօնլարա մուգապիլ վէրիլէճէք ֆիպին օն կիւն սոնրա Թէ. էտիյէ օլունճաղընը միւպէյյին ասհա. պը Թահվիլաթա պիր սէնէտ իթա օլը. նանագ տըր։

Տէբաատէթ 30 օգոստ. 1886

ԴԼԱՆ

Բուխարթնամէի տավա վէքիլէրին. տէն Զիրօն էֆիդ էֆ. պու քէրրէ ըՍ. թամպօլտա Մահմուտ բաշա ճամիի չէրի. ֆինին Ներսիսպանը գաբուսը գարլըսըն. տա միճէտատէն ինչա օլունան օտա. լարընը իւսթ գաբընտա եաղըխանէ քիւ. շատ իթմիշ օլուպ, մէհաքիմը Օսմանիյէ ախտ տասավիսի տէրէօհտէի վէքեալէթ իտէճէկի կիպի ինտէլ իյճապ Արապճա, Ֆրանսըզճա վէ Իտալիանճա լիսանլարընտան թէրճէմէ ուսումբլյա տախի մէշ. գուլ օլաճաղը հիէթլէ, միւրաճաաթ իթմէք իսթէյէն ասհապը մէսալիհին մա. լիսմի օլմագ իւզրէ իլան օլունը։

5—2

تعليم قرائت

ԹԱԼԻՄԸ ԳՐԱԱԹ

Թէարիճէն օգունմագ իւզրէ տէօրթ գրսմա թագսիմ օլընան պու էսէրին մէվ. ճուտու գալամըշ օլան պիրինի գրսմը պիր զաթ տահա կէօզտէն կէշէրիլէրէք, պու քէրրէ տէօրտնճի տէֆա օլարագ թալա օլընմըշ տըր։

Միճնէրիճաթընն կիւզէլիկի, շկվէի իֆատէսի, թապ վէ քեաղըտընն նէ. ֆասէթի ճիհէթլերիյէ, շկմտիյէ գատար Օսմանը լիսանընտա նէյր օլընան գը. բաաթ քիթապլարընն ճիւմլէսինէ ֆագզ սուբէթտ պուլունմուշ, վէ պու ճիմլէ իլէ ֆիյաթը տա բէջ էհվէն տիր։

Էսէրը մէզքիրընն մուհասէնաթը քէ. սիրէսի կէօրիլմիշ, վէ զաթէն հէր միւ. էթին մէքթէպէրինտէ միւսավաթէն օ. գունմագ իւզրէ թէրթիպ օլընընը ճի. հէթլէ, միւլը միւթէլիֆէ մէքթէպլէ. րինտէ զիյատէսիյէ մազհարը բաղպէթ, վէ պու սայէտէ ազ միւտտէթ իշինտէ միւ. քէրրէրէն թապ օլընմուշ տըր։

Գիրինին վէ իքինճի ճիհզէր 100էր բարայա, իւչունճիսի 4 վէ տէօրտունճիսի 6 ղրուշ ֆիյաթա էրմէնի քիթապ. ճրլարտա վէ պայլըճա Գանգը Ալի ճատ. տէսինտէ Առաքել էֆէնտինին 16 նու. մէրօլու քիթապխանէսինտէ սաթըլմագ. տա տրը։

Մէքթեպլեր իշին ագոնթօ օլունճագ տրը։ Գու կիպի Թօրտան պանլար Առա. քել էֆէնտինին քիթապխանէսինէ միւ. բաճաաթ իթմէյի տիրլեր։

20—10

ՍԱՐՐԱՖԻԵՑ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱԼԸ

Լօնտրա 2 Սեպտ.

Ինկլիզէհամը Ինկ. Լիր.	101-
Օսմ. էսհամը աշրլը	14-5/16
» » գաբանտը	14-1/8
» » Սէրի Ա.	23-
» » » Գ	14-3/4
» » » Ս	14-1/8
Օթօման 1871	72-3/4
Օսմանլը Գանգասը	09-7/8
Բուսխա իսթիքրազը	097-3/4
Տրսրը տուլ. մութահհրտ	72-3/4
» իսթիքրազը	95-1/8
Տաիրա Սանիէ (Մըսըր)	71-1/8
Ռօչիտ իսթիքրազը	93-3/4
Մաասարիսթ. էհամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 5 այ վատէ	-

—

Բարիզ 2 Սեպտ.

Ֆրանս. էհ. 3 % Ֆր.	83-17 1/2
» » 4 1/2 %	109-70
Եէնի Օսմ. էհամը աշրլաբ	14-4
» » » գաբանտը	14-22 1/2

Մէ-գ-ուէլ

Սեռի Գ.	15-10
» Ս.	14-40
Բուսէլի չըմէնաֆիէրի	34-
Օսմանլը Բէժիի էհամը	-
Օսմ. Գանգասը	499-37 1/2
Ֆրէսի Լիոնէ	538-75
Ֆրէսի Ֆրանիէ	1382-50
Լիոն ագախոնը	1221-25
Սուէիշ ագախոնը	2012-50
Բուսխա 3 % 1877	101-
Իթալիա էհամը	100-25
Մաշը Ֆոնս. մութա հրազ	570-
Ռուսան 5 % 1879	-
Նամիր 5 այ վատէ	25-28

—

Վիէննա 2 Սեպտ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամսիս	126-50
Բուսէլի չըմէնաֆիէրի	16-70

—

ԳԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱԼԸ

Էհ. ուսմ. տաին ագշ. գաբ.	15-35
Նու սապահ աչրլաբ	15 31
Մըսրը մութահհրազ. գաբ.	31-20
Նու սապահ աչրլաբ	31-10
Սեռի Ա.	23-
» Գ.	14-30
» Դ.	15-31
Բուսէլի չըմէնաֆիէրի	55-25
Ագշէ Ֆայիզի	06-
Բէյբօր Ղրշ.	00-
Հէվալէսիզ »	00-

—

ՎԱՆԳԱ ԱԳՈՒՕՆԼԱՐԸ

Գրէսի ժէնէրալ	5-30
Սթամպօլ պանգասը	4-35
Օսմէթէ ժէնէրալ	3-07
Թրամվայ	2-30

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՅԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Ղ. Բ.
Զէյլաղ մէճիտիէ Ֆարգզ	108-02
Մէթալիզ »	97-10
Զէչիզ »	102-30
Ալթընըզ »	103-
Գամէ	-
Ինկիլիզ լիրասը	110-20
Ֆրանսզ ալթունը	87-38
Բել	90-24
Գրէմից ալթունը	51-15
Դարգօն գայմէսի	9-28

ԹԱՍԱՖԻԶ ԳԵԱՂԸՏԸ

20) լիզ քեաղըտ	
50) » »	15-10
100) » »	
500) » »	
1000) » »	14-30
10000) » »	

ԻԼԱՆԱԹ

ԳԱԳԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ ճանիպը ալիսինտէն

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարընա իթ. թիխազ օլուան նիւմունէսինէ վէ շուրութը մուգարրէրէսինէ թէկֆի. գէն միւպայաա օլունմագ իւզրէ մէվզրի միւնագասայա գօնուլան եիւզ օն սէքիզ պին ատտա գօպալը սիյահ հարիր նէֆէրաթ բիսկիլի. նին պէհէրի օթուզ տէօրթ բարայա օլարագ թալիպի էօհտէսինտէ օ. լուպ, աղսթօսընն եերմի պէշինճի բազար էրթէսի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնպպ ասաար պիլիճրա մէզքիր կիւնատ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն, իթա իթմէկէ թալիպ վէ եերմի ալթընը սալ կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլինէ բա. զիպ պուլընանլարընն մագամը Սէ. բասքէրի Լէվգիմիարը Ուսումիյէ տարիէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունը։

21 ազսթօս 1886

3—1

ԳԱԳԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ ճանիպը ալիսինտէն

Սէլիմիյէ գըշլաի Հիւմայունընն Հարէմ իսկէյէսի ճիհէթինտէ քեա. ին Գէյլիք չէյմէ ճիվարընա օն ա. թիգ արշրն գուբրինտէ վէ օն գու. լաճ ուսքինտէ մագթուէն հաֆր իթտիրիյէճէք քէպիր գուլունընն ի. բա օլունան միանագասարընն ազսս. թօսրն եերմի պէշինճի բազար էր. թէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վէ էրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէն. զիլի իճրա վէ գապալ օլունաճաղըն. տան, Թալիպ օլանլարընն իսթիհ. քամ վէ ինչասթ տտիրէսինէ միւ. բաճաաթ իթմէյէրի իլան օլունը։

21 ազսթօս 1886

3—1

ՄԷՍԱԺԸՐԻ ՄԱՐԻԹԻՄ ՖՐԱՆՍԷՁ

բօսթա վաբօրլարը

ՍԹԱՄՊՈՒԼ-ՄԱՐՍԻԼԻԱ

Հէր ճուվաա էրթէսի Մարսիլ. եատան հարէքէթ վէ ճուվաա էրթէսի կիւնէրի Սթամպօլա մուվա. սէլէթ իտէր։ Հէր չարշէնպիհ Սթամպօլտան հարէքէթ վէ երինէ չարշէնպիհ կիւնէրի Մարսիլիա մուվասէլէթ իտէր։ Գիր հաֆթա Զանազգալէ, իզմիր վէ Շիրա վէ օ պիր հաֆթա Զանազգալէ, Բիրէ վէ Նաբօլի Թարիգէրի իլէ հարէքէթ իտէր։

Սուրիա վէ Իսքէնտերիյէ կիտէն վաբօր իլէ իզմիրտէ պուլուշլր։

Մէսագերի Մարիթիմ վաբօրլա. րբյա Ֆրանսա շրմէնարֆէրէրինին վագթը հարէքէթլերի եէքտիկէրէ թէսատիւֆ իտէրլեր։

Մարսիլիատա վէ Լիոնտա թէվագ. գու ֆ իսէպիմէք իւզրէ Սթամ. պօլտան տօղրու Բարիզէ գատար թէնզիլը ֆիյաթլա պիլէթլեր՝ Լիոնի մէվզր իչին 380, վէ 2նճի մէվզր իչին 274 ֆրանգ տըր։

ԹՐԱՊԻԶՕՆ-ՊԱՖՈՒՄ

Մարսիլիատան կէլէն բօսթալար իլէ տօղրու սէֆէր։

Հէր 15 կիւնէտ պիր տօղրուճա Պաֆուսա կիթմէք իւզրէ Սթան. պօլտան հարէքէթ իտէր, վէ ավ. էթտէ մէճպուրի սուրէթտէ Թր. բապզօն, Ֆրիատօն, Օսմանն իսքէ. լէլէրինէ, վէ զայրը մէճպուրի սու. րէթտէ իւնեէ, Ֆաֆոս, Օրտու, Սի. նոպ վէ ինէպօլու իսքէլէլէրինէ ուղրար։ Սթամպօլա սալը սապահը. ը մուվասէլէթ իտէր։

ՕՏԷՍԱ

Մարսիլիատան վիրուտ իտէն բօսթալար իլէ հէր 15 կիւնէտ պիր իճրա օլուրը։

Սալը կիւնէրի ալաֆր. սաաթ 8տէ Օտեսայա միթէվճճհիհէն Սթամ. պօլտան հարէքէթ իտէր։ Ճուվաա էրթէսի ագշամը Օտեսատան հարէ. քէթ վէ բազար էրթէսի սապահը Սթամպօլա մուվասէլէթ էլլէր։

ՍԷԼԱՆԻԿ

Հէր 15 կիւնէտ պիր ճուվաա կիւն. լերի ագշամըն ալաֆր. սաաթ 4ինտէ Զանազգալէ, Տէտէ-Ագաճ, Լակօս, Գավալա վէ Սէլանիկէ միթէվճճ. հիհէն Սթամպօլտան հարէքէթ իտ. տէր։ Սթամպօլա բազար կիւնիւ մուվասէլէթ էլլէր։

ՓՈՒԼՆ

15 կիւնէտ պիր բազար էրթէսի կիւնիւ ալաֆր. ագշամըն սաաթ 4ինտէ վարնա, Բէօսթէնճէ, Սու. լինա, Գալաս վէ Իպրայիլ միթէ. վէճճհիհէն Սթամպօլտան հարէքէթ իտէր։ Սթամպօլա սալը կիւնիւ մու. վասէլէթ էլլէր։

ՊահրրՍէֆիտէքի տիկէր սէֆեր. լեր վէ Պրազիլիա, Բալմա վէ ինտօ. -Զին սէֆէրլերի հագդընտա վէ սա. իր հէր նէվի մալումաթ իսթիհսալի իյիւն Գալաթատա Քիրէճ գաբու. արնտա պէօյուք աճէնճիյա միւրա. ճաաթ օլընա։

ԷՎԳԱՖ ՀԻՄԱՅՈՒՆ

Էվգաֆը Հիւմայուն վարիտաթը ուսու. միյէ իտարէսինտէ պէհէր կիւն միւգայ. ալէրի իճրա օլունմագտա օլան աթիւլ զիքր հիսսէլի ագարաթը մահկիւլէնին պէտէլերի խաղինէի միւչարէլէհանդն 500 վէ 501 վէ 502 սէնէլերինէ մախ. սուս հէր նէվ սուրէթ վէ սերիկ վէ գու. բօն գապուլիյէ թէսմիյէ վէ մահսուլը միւգթազի իքսանէի ալիէսէն պուլուն. մաղա, պու գապկէտէ զիլրտէ մուրագ. գամ հիսսէլի ագարաթը 4 հաֆթա միւտտեթը իլանընտան 2նճի իլան միւտ. տէթի օլան իչպու 502 սէնէսի աղսթօս. ան 18ինճի կիւնինտէն մանը մէզքիրընն 25ինճի բազար էրթէսի կիւնինէ գատար թալիպ օլանլարընն հէման իտարէթի մէ. քէրէյէ միւրաճաաթ իթմէյէրի լազըմ կէլէճէկի 2նճի տէֆա ղարագ պէյան ու իլան օլունը։

. . 26 . 25000 (1) .— Գասրմ բա. շատա Հաճի Ահմէտ մահալլէսինտէ Էպու էլ Ռիգա տէրկեահը սօգաղընտա սէրայ աղասը Տավուտ աղա վագ'ընտան թէր. պիէն 114 մէթրօ արսատա 5 օտա վէ պիր ստֆա վէ թահթընտա 2 պապ տու. քեան վէ թէրպիէն 52 մէթրօ արսատա 4 օտա վէ 2 սուֆա վէ սաղիր պիր գու. յու վէ 5800 մէթրօ տէրունինտ քէպիր պիր գուլույը վէ պիր ախբրը միւչէմիլ վէ սէնէվի 4460 ղրշ. քիրալը մա միւշ. թէմիլաթ պիր գրֆա պօսթ տրն բուպ հիսսէսի։

. . 63 վէ 63 . . 8420 .— Գալաթա. ա Ճամիի ճէտտա մահալլէսինտէ Վէյ. վօտա ճատատսինտէ Եէտէքճի էյճաճ Մէհմէտ բաշա վագֆընտան թէրպիէն 47 մէթրօ արսատա 2 օտա վէ 2 սուֆա վէ 253 մէթրօ արսատա պարագա վէ պիր չէկինկիր տիւքքեանընը միւչէմիլ վէ չէհրի 260 արշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ մէնզիլ մա արսատա վէ պարագա. տա օն հիսսէսէն պիր հիսսէսի։

. . 73 . . 730 .— Գալաթատա Ճա. միի ճէտտա մահալլէսինտէ Պէտէթէն տէզտունինտ թէրպիէն 5 պուշուգ մէթ. ը արսատա չէհրի 50 ղրշ. քիրալը Ա. յասօֆիտի քէպիր վագֆընտան 2 պապ տօղապը բուպ հիսսէսի։

. . 254 . . 5808 .—Գալաթատա Ճա. միի ճէտտա մահալլէսինտէ Մահմուտիյէ ճատատսինտէ Իվգաֆ կէտիքեաթընտան թէրպիէն 58 մէթրօ արսատա չէհրի 50 ղրշ. քիրալը պիր պապ տուքքանն կէ. տիկինին 7 հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

. . 52 . . 832 .— Գալաթատա Ճա. միի ճէտտա մահալլէսինտէ Մահմուտիյէ ճատատսինտէ Ա.յասօֆիտի քէպիր վագ. ֆընտան միւլքի վէ Մէրզիֆոնի Գաբա Մուսթաֆա բաշա վագֆընտան կէտիկի օլմագ իւզրէ թէրպիէն 38 մէթրօ արսատա ֆէվգինտէ 2 օտայը միւչէմիլ վէ չէհրի 800 ղրշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ տապանճաքը տուքքանը կէտիկի. նին 120 սէհիմտէն պիր սէհիմ պիր բուլ հիսսէ վէ միւլքինին եարըմ ադշէ պիր բուլ հիսսէսի։

. . 21 . . 655 .— Գալաթատա Շէ. հիտ Մէհմէտ բաշա մահալլէսինտէ Եէլ. քէնճիյէր ճատատսինտէ Հարէմէն կէտի. քեաթընտան թէրպիէն 53 մէթրօ արսա. տա չէհրի 100 ղրշ. քիրալը պիր պապ գալաֆաթը տուքքանը կէտիկինին օն հիսսէսէն պիր հիսսէսի։

. . 138 . . 7500 .—Գալաթատա Քէ. մանքէշ մահալլէսինտէ Թօքճրլար ճատա. տէսինտ թէրպիէն 50 մէթրօ արսատա ֆէվգինտէ պիր օտայը միւչէմիլ վէ թահթընտա պիր պապ տուքանի վէ պօստրումը միւչէմիլ էվգաֆ կէտիքեա. թընտան կէտիկինին 8 հիսսէսէն պիր հիսսէսի։

. . 13 . . 2000 . — Գասրմ բաշատա Ճամիի քէպիր մահալլէսինտէ Թէրսանէ դարուսը ճատատսինտէ Հարէմէն կէտի. քեաթընտան կէտիկի վէ Գասրմ բաշա վագֆընտան միւլքի օլմագ իւզրէ թէր. պիէն 43 մէթրօ արսատա պիր պապ քեարկիր էսքիճի տուքքանընը նըսֆ հիսսէսի։

(1) Ճիւմլէլէրին պաչլարընտա իլք հի. զատա պուլունան բագդատյար՝ մահլիւ. լաթը նիւմէրօլարընը, վէ իքինճի հիզ. ատաքիլէր՝ գըյմէթը մուխամմէնէլէրինի պիլտիրմէքաա տիրլեր։

غنية اللغات

ԿՈՒՆԵԼԹ–ԻԻԼ–ԼՈՒՂԱԹ

ՖՐԱՆՍԷԶԱՏԱՆ ԹԻՒՐՔԱՅԷՑ

ՄՈՒՀԱՄԲԻԼԼԷՐԻ ՄԻՔԱՅԷԼ ԱՇՃԱՆ ՎԷ ՄԷՀՄՈՒՏ ԵԻՒՔՐԻ

ԹԱՊԻ ՎԷ ՆԱՇԻՐԻ

ԳԱՐԵԳԻՆ ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Իշպու էսէր ֆրանսզճա միւս. թէասիէլ պիլ ճիմլէ լուղաթը ճամի վէ ֆէնների վէ սէնաի փէք չօք ըս. թրլահաթ վէ թապիրաթը ֆրան. սէվիյէի տախի չամիլ օլուպ, խու. սուսէն լուղաթը մէգքիւբէ միւթէ. ատատիտ միասլէրէյէ իյդահ օլուն. տուղու կիպի, ֆէնների վէ սէնաի լու. ղաթը էօյլէ թարիֆաթ իլէ կէչիմէ. յէրէք հէր պիր լուղաթը թիւրք. ճէտտ մուգապիլի օլան լուղաթը պիթթահարրի պուլունուպ կէրէք թիւրքճէ վէ կէրէք լաթինճէ հրու. ֆաթ կէ հիզալէրինտէ տէրճ օլուն. տուղունան, չիմտիյէ գատար պու. եօլաա ճէմ վէ թէրճէմէ օլունան ա. սարը էն միւքէմմէլի վէ միւհթէ. վիյաթճա էն վասֆի տիր։

Էսէրի մէզքիւր միւճէլ. լէտ օլտրզը Հալտտէ իբի ճիլ. տի պիր ատէտ օսմանլը լի. բասընա Պէկ օղլու վէ Իսֆ. թանպօլ էքսէր քիթապճը տիւքքեանլարընտա սաթը. լուր։

Գիւլլիյէթլէ իշթիրասընը արզու. իտէն զէվաֆընը Զաքմաքճրլար եօ. գուչընտա Ակոբեան խանընտա քեահն Գարեգին Պաղտատլեան մաթպասասընա միւրաճաաթ իթմէ. լերի իսթար օլունուր։

ԱՆՕՆԻՄ ՏԷՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՍԻՄԲԱՆԵԱՍԸ

Շարգտա վէքիլի Մ. Էօժէն ՐԱՌԱԲՕՐ

Ֆրանգօ-Հօնկրուազ՝	Գուտաբէթատա	սէրմայէ	ֆրանգ	20,000,000
Ֆէնիքս Օթրիշէն՝	Վիէննատա	»	»	4,500.000
				24,500,000

(Ի՝ՀԹԻԱԹ ագէսի տախիը հիսապ տէրիլ տիր)

Գալաթատա Գարանթինա սօգաղընտա Նօ. 11

ՖՕԹՕԿՐԱՖՃԸԼԱՐԸՆ ՎԷ ԷՀԼԸ ՄԷՐԱԳԸՆ ՆԱԶԱՐԸ ՏԻԳԳԱԹԸՆԸ

ՏՕԳԹ. Տ. ՎԱՆ ՄՕՆԴՀՕՎԷՆԻՆ
Կիւմիւշլիւ ժիւլԷՐԻ վէ Պրօֆ-ը

ԹԱԳԼԻՏԼԷՐԻՆ. ՏԷՆ ՍԱԳԸՆՄԱ. ԼԸ։

DVM

ՖԱԳՐԻԳԱ ՄԱՐ. ԳԱՍԸ։

Էճզալի միւրէքքեպէսինէն մամուլ գուրու լէվհայարը (բլագ) իւզէրինէ տավէթ իտէրիզ։

Տէբոգիթօսը՝ Թիւրքիա վէ Պուլկարիսթան իչին ուսումի աճէնթէ օլան էճզանը Մ. Իտվար Մանինին Սթամպօլտա Մըսրը չարշըսը գուրպինտէ Խա. բանճը խանընտա քեահն մաղազասընտա տրը։

Մէզքիւր մաղազատա ֆօթօկրաֆիա ատա պիլճիմէք էճզա վէ էշեա պու. լունը։

ԼԻՍԹՕԱՐ ՏԷ ՖՐԱՆՍ

ԲԱՐԻԶՏԷ ՊՐՕՆԵԹԷՑՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ ԹԱՐԱՖԸՆՏԱՆ ԻՄԱԼ ՕԼԸՆՄԸԵ

ԵԱՆԴ ՍԱՊԱԼԱ ՀԵՏԱԳՔԻՏԸ

Քէյֆէէ թիւթիւն իչմէյէ մէրագը օլանլար՝ մէզքիւր սիկարա քեաղըտընը իսթիմալ իթմէյի տիրլեր։ զիրա պու քեաղըտրն ճրնսը՝ չիմտիյէ գատատ իսպ օլունան քեաղըտլարընն ճրնսընտան ալա օլուպ, բայիհա վէ մէթանէթճէ տէ անլէրտէն բէջ ֆիպգ վէ իսթին տիր։

Իչպու սիկարա քեաղըտրընն մանֆուզ պուլընընը գուութուլարտա Ֆրան. սա թարիխիին էն միհիմմ վագաալարընտան 60 մէգայիի միւթէլիֆէ հի. քեայէսի իլէ պունլարրն պօյալը բէսիմէրի վար տրը։

Իչպու քեաղը՝ Թօրտան օլարագ Սթամպօլտա Էօմէր էֆէնտի (Օրոզ.ի) խանը եանընտա Մէյսանճրգ սօգաղընտա Է.Մ. Ժ. ՄԷՐՃԱՆՕՖԸՆ մաղազասընտա, վէ բէրաքէնտ օլարագ Տէրսաատէթին վէ վիլայաթըն պալընա Թիւ. թիւնէի տիւքքեանլարընտա ֆիրուխթ օլունը։